



ຂ່າວໃບລານ

ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫັນສີໃບລານລາວ ການຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍຮະມັນ ປີທີ IV ສະບັບທີ 9 * ມິຖຸນາ 1996
PRESERVATION OF LAO MANUSCRIPTS PROGRAMME LAO-GERMAN COOPERATION

ແຂວງພັກເໜືອ... ປິດຮຽນໃຫມ່ທີ່ໄດ້ຮັບ

ປົກປັກຮັກສາຫັນສີໃບລານ ໄດ້ເປັນຄັ້ງປະກົມມະລຶກ ທີ່ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫັນສີໃບລານ ໄດ້ມີໂຄງກາດ ໃປເປີດສໍານະນາວິຊາການ ຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ຫລວງນ້ຳຫາ ໂດຍມີຕົວແທນຈາກແຂວງຜົງສາລີ ແລະ ບໍ່ແກ້ວເຊົ້າຮ່ວມເຊິ່ງຈະກາຍເປັນແຮງຢູ່ດັນ ອັນສໍາຄັນໃຫ້ແຕ່ລະພາກສ່ວນ ຮວມມືຮ່ວມໃຈກັນໃນການປົກປັກຮັກສາຫັນສີໃບລານ ຕໍ່ໄປ.

ວັນທີ 4-6 ພຶດສະພາ ກອງປະຊຸມເຊິ່ງປະຕິບັດການ ວ່າດ້ວຍວຽກງານ

ປົກປັກຮັກສາຫັນສີໃບລານ ໄດ້ເປັນຂຶ້ນຢູ່ທີ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ໂດຍການເປັນປະຫານຂອງ ທ່ານ ທອງໃບ ໄຊຍະຕີຄະນະປະຈຳຜັກແຂວງ ຕາງໜ້າ ເຊົ້າແຂວງງາງອຸດົມໄຊ, ເຊົ້າຮ່ວມມືທ່ານນາງ ດາລາ ກັນລະຍາ ຫົວໜ້າ ໂຄງການ, ທ່ານ ສາສະດາຈານ ດຣ. ຮະຮັນ ຮຸ່ມດີອຸສ ຊຽວຊານກິດຕິມະສັກຈາກ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ, ພະນັກງານວິຊາການຂອງໂຄງການ, ພະແນກການອ້ອມຂ້າງແຂວງ, ພະສົງສາມະແນນບັນດາພະນັກງານວັດທະນະທ່າ ໃນແຕ່ລະເມືອງ ຜ້ອມດ້ວຍຕາງໜ້າຈາກ

ແຂວງຜົງສາລີ ເຊົ້າຮ່ວມ 50 ກວ່າຄົນ. ຜ້ານການສໍາມະນາເປັນເວລາ 3 ວັນ ຜູ້ເຊົ້າຮ່ວມໄດ້ຄົນຄວ້າແລກປ່ຽນຄໍາຄືດຄໍາເຫັນຫລາຍບັນຫາ ເຊິ່ນ : ການປົກປັກຮັກສາຫັນສີໃບລານ ໃນແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ຜົງສາລີ ໃນຊຸມປີ 1960-70 ເຊິ່ງເປັນໄລຍະທີ່ສົງຄາມທຳລາຍຢ່າງຫັກທີ່ວັງ ເຮັດໃຫ້ເອກະສານຕົກເຮຍແສຍຫາຍ ຫລາຍທີ່ສຸດ.

ທ່ານ ທອງໃບ ໄຊຍະຕີ ຄະນະປະຈຳຜັກແຂວງອຸດົມໄຊ ໄດ້ສະແກງທັດສະນະວ່າ "ເຖິງຈຳໃນເຂັດພາກເຫຼືອ ຈະມີເອກະສານທີ່ມີຄວາມສົ່ງສົ່ງ ພຽງເລັກນ້ອຍ ແຕ່ກໍສຸດທີ່ດີໃຈ ທີ່ທາງໂຄງການໄດ້ແລກເຫັນຄວາມສ້າຄັນກີວາເປັນປະຫວັດສາດ ແຫ່ງການພື້ນຖານທາງຖານວັດທະນະທໍາ ອັນເປັນມໍລະດິກຂອງບັນພະບຸລຸດ ທີ່ໄດ້ມອບໄວ້ໃຫ້ແກ່ພວກເຮົາ".

ໃນໂຄງກາດນີ້ທ່ານ ນາງ ພົມວອນ ອໍລະຂຸນ ຮອງທີ່ຫັນ້າຫ້ອງການກະຊວງທາງໜ້າກະຊວງກຸະເໜີລາວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ໄດ້ມອບຕຸ້ນຈຳນວນ





ທ່ານ ນາງ ພິວອນ ວິໄລຊຸມ ໂອງທີ່ເຫັນມ້າທ້ອງການກະຊວງຖະແຫວາງຂ່າວ
ແລະ ວັດທະນະທ່າ ມອບທຶນຄຸດໝູນການສຶກສາລົງ ໃຫ້ແຂວງອຸດົມໄຊ

3.070.000 ກີບ ໃຫ້ແກ່ສຶກສາສົງ ຂອງ
ແຂວງ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຊົ້າໃນວຽກງານການ
ສຶກສາຂອງພະສົງ ໃນແຂວງອຸດົມໄຊ
ຕໍ່ໄປ.

ຕໍ່ມາໃນວັນທີ 8-10 ເມສາ ຫົວໜ້າ
ໂຄງການພ້ອມດ້ວຍຄະນະ ໄດ້ດິນທາງ
ໄປທີ່ແຂວງຫລວງນ້ຳທ່າ ເພື່ອເປີດ
ໂຄງປະຊຸມສໍາມະນາ ທີ່ມີລັກສະບັບ
ຄ້າຍຄືກັນ ຂັ້ນອີກຄັ້ງຫົ່ງ.

ໂຄງປະຊຸມໄຂ້ຂັ້ນ ຢູ່ສະໂມສອນ
ຂອງແຂວງ ໂດຍການເປັນປະຫານ
ຂອງທ່ານກວານ ແກ້ວມະນີ ເຈົ້າແຂວງ
ແຂວງຫລວງນ້ຳທ່າ, ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງ
ປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ມີບັນດາຜະແນກການ
ຕາງໆ ອ້ອມຂ້າງແຂວງ, ພະສົງ-ສາມະ
ແນ, ພະນັກງານວັດທະນະທໍາ ແຕລະ
ເມືອງ ພ້ອມດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າ ຈາກ
ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ເຂົ້າຮ່ວມ 30 ກວ່າຄົນ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງປະຊຸມ ສໍາມະ
ນາທີ່ຈັດຂັ້ນທັງ 2 ຄັ້ງ ກໍ່ເພື່ອສະເໜີ
ສະພາບລວມ ແລະ ຈຸດຝີເສດຂອງ
ເອກະສານບູຮານ ໃນ 4 ແຂວງ ຈາກ
ບັນດາຕົວແທນ ຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ
ເພື່ອຈະໄດ້ລົງສໍາຫລວດ ແລະ ປຶກປັກ

ຫລື ຄໍາຟີໃບລານ ທີ່ພວກເຮົາກໍາລັງ
ຄົ້ນຄວ້າກັນຢູ່ນີ້ ມັບວ່າເປັນບາດກ້າວ
ສໍາຄັນ ແຫ່ງການພື້ນຟູວັດທະນະທໍາ
ທີ່ກີ່ວ່າເປັນສົມບັດຂອງຊາດ ຈຶ່ງເປັນ
ພາລະຂອງຫຼາງຄົນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເຮົາໃຈ
ໃສ່ປຶກປັກຮັກສາ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍ
ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບການຝັດທະນາເຕັກນິກ
ວິຊາການ ໃນຍຸກປັດຈຸບັນ".

ເນື່ອຈາກ ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ
ທັງ 2 ຄັ້ງ ເຫັນວ່າມີຄວາມໜໍາຍ
ຄວາມສໍາຄັນ ຕໍ່ການປຸກລະດົມ, ອັນ
ຂວາຍ ທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອໃຫ້
ບັນດາຜະນັກງານຮັບຜິດຊອບ ແຕລະ
ເມືອງ ກໍາໄດ້ທິດທາງ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ
ວຽກງານປຶກປັກຮັກສາ ມໍລະດົກ ພູມປັນ
ຍາຂອງຄົນຮຸ່ນເກົ່າ ເພື່ອເປັນຫລັກ
ເຄົ້າໃຫ້ແກ່ການສືບຕໍ່ຄົ້ນຄວ່າຮ່າກຮຸນ
ໃຫ້ແກ່ເຍົວະຊົນຮຸ່ນສືບຫອດ ເປີດ
ໂອກາດ ໃຫ້ແຕ່ລະພາກສວນໄດ້ມາແລກ
ປ່ຽນ ຄວາມຄືດຄວາມເຫັນ ເພື່ອຈະ
ຮວມກັນ ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານການ
ປຶກປັກຮັກສາທີ່ໃບລານ ລົງສູ່
ແຕ່ລະຫ້ອງກົ່ນຂອງຕົນຕໍ່ໄປ. ☺



ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງປະຊຸມຂ່າຍພະນາດູງປະເທິບັດການວຽກງານປຶກປັກຮັກສາ
ທີ່ໄດ້ໃບລານ ທີ່ແຂວງຫລວງນ້ຳທ່າ ໃນວັນທີ 8-10 ເມສາ 1996

"ຫລວງນ້ຳທາ ... ບາດກ້າວໃຫມ່ໃນການອະນຸລັກ"

(ຄົດຈາກບົດປະກອບຄໍາຕັ້ງຂອງ ທ່ານ ກວານ ແກ້ວມະນີ ເຈົ້າແຂວງໜ້າຫລວງນ້ຳທາ
ຕ່ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ ການປຶກປັກຮັກສາຫນັງສືໃນລາວ ທີ່ແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ແຕ່ວັນທີ 8-10 ພຶສພາ 1996)



ເປັນນີ້ມີດໝາຍ ທີ່ສໍາຄັນອັນທນີ່ງ ຂອງແຂວງຫລວງນ້ຳທາພວກເຮົາ ທີ່ຫາງໄຄງານປຶກປັກຮັກສາ ຫນັງສືໃນລາວລາວ ໄດ້ມາເປີດກອງປະຊຸມສໍາມະນາວຽກງານປຶກປັກຮັກສາ ຫນັງສືໃນລາວຂຶ້ນ ທີ່ແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ຊຶ່ງມີຕົວແທນຈາກແຂວງບໍ່ແກ້ວເຂົ້າຮ່ວມ, ຢູ່ແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ກໍໄດ້ມີຕົວແທນຈາກ ພະສິງອົງເຈົ້າພາຍໃນແຂວງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ ແລະ ພາກສວນວັດທະນະທຳ ແຕ່ຂຶ້ນແຂວງລົງເຖິງຂຶ້ນເມືອງ ເຂົ້າຮ່ວມ, ມີຕົວແທນຈາກພະແນກການອ້ອມຂ້າງແຂວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມ.

ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ ການປຶກປັກຮັກສາຫນັງສືໃນລາວ ທີ່ຈັດຂຶ້ນນີ້ເປັນເຫດການສໍາຄັນທີ່ບໍ່ເຕີຍມີມາກ່ອນ

ໃນແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ພວກເຮົາ, ອະນະນຳ ຂອງແຂວງ ກົງວ່າເປັນ ກອງປະຊຸມທີ່ສໍາຄັນ ທາງຫນ້າທີ່ການເມືອງ ຂອງແຂວງ ຕ່ວຽກງານ ດ້ານວັດທະນະທຳ ຊຶ່ງ ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງ ນະໂຍບາຍຂອງຜັກ-ລັດເຮົາ ທັງເປັນການຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດມະຕີ ກ່ຽວກັບວຽກງານວັດທະນະທຳ ໃນໄລຍະໃຫມ່ຂອງຜັກເຮົາ. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນເປັນການເພີ່ມທະ

ວິຫັ້ນຕຶ່ມ ຕ່ອງການຮັບຜິດ

ອອບໃນການ ອະນຸລັກຮັກສາ ພື້ນຟູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ນຳໃຊ້ມໍລະດົກທາງວັດທະນະທຳໃຫ້ເກີດຜົນ ຕ່າງການຜັດທະນາປະເທດຊາດ. ກອງປະຊຸມລັ້ງນີ້ ພວກເຮົາຈະໄດ້ຜ້ອມກັນຮັບຮູ່ຢ່າງຈະແຈ້ງນໍາກັນວ່າ : ຫນັງສືໃນລາວ ມໍລະດົກທາງດ້ານພູມປັນຍາຂອງບັນພະບຸລຸດລາວນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ເປັນມໍລະດົກອັນມີຄໍາ ຂອງຊາດລາວ.

ຄືພວກເຮົາ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວວ່າ ຊາດລາວ-ຄົນລາວ ເປັນຊາດ ທີ່ມີອະລີຍະທຳອັນດີງາມ ມາແຕບຫຼາມນະການ, ຄົນລາວບັນດາເຜົ່າ ລົວແຕມີຮິດຄອງປະເຟນີ້ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມ ທີ່ເປັນສັນຍະລັກ ອັນແຫ້ຈິງ ຂອງຄວາມເປັນຊາດລາວ ຄົນລາວໂດຍສະເພາະ, ພ້ອມ

ກັນນັ້ນ ຄົນລາວບັນດາເຜົ່າ ຍັງໄດ້ພ້ອມພຽງກັນຜັດທະນາເສດຖະກິດ-ວັດທະນະທຳຂອງຊາດ ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ຢຸດຍິ່ງ. ຄຽງຄູ້ກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຊາດແຕລະຍຸກ ແຕະລະສະໄຫມນັ້ນ ກໍໄດ້ມີນັກວດ ທີ່ມີຄວາມຮູ່ຢ່າງຫລວງຫລາຍ ຊຶ່ງ ຄວາມຮູ້ຫາງພູມປັນຍາເຫັນລ່ານັ້ນ ບັນພະບຸລຸດພວກເຮົາໄດ້ຈາລິກໄວ້ໃນໃບລາວ ຈົນຕົກຫອດມາເຖິງພວກເຮົາ ໃນປະຈຸບັນ, ສິ່ງເຫັນລ່ານັ້ນ ແມ່ນສົມບັດອັນລັກຄ່າຂອງຊາດລາວ ຄົນລາວພວກເຮົາທຸກຄົນ ທີ່ຄວນທະນຸກະຫນອມ ປຶກປັກຮັກສາ ຄົ້ນຄວ້າຮໍາຮູນ ຜົນຂະ ຫຍາຍໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດແກ່ການ ຜັດທະນາປະເທດຊາດໃນປະຈຸບັນ.

ເມື່ອເວົ້າເຖິງແຂວງຫລວງນ້ຳທາພວກເຮົາແລ້ວ ກໍປໍ່ແຕກຕ່າງກັບແຂວງ

ເຊີນອ່ານ

໌ ອຸດິນໄຊ ພິດຮູນໃໝ່ທີ່ໄດ້ຮັບ

໌ ແລວງນ້ຳທາ ບາດກ້າວໃໝ່

ໃນການອະນຸລັກ

໌ 4 ປີ ແຫ່ງຜົນສໍາລັດ

໌ ສ.ສ. ແຍະຮັນນັ້ນ

ກັບປະໂຍບາຍການຊ່ວຍເຫຼືອ...

໌ ເລື່ອງນິຕານ ຫ້າວຄໍາຝອງ

ອື່ນໆພໍເຫົ້າໃດ ເປັນແຂວງພູດອຍ ປະກອບດ້ວຍຫລາຍເຜົ່າຊຸມ ມີອະນິບທຳນຽມປະເຜົນນີ້ຂອງຫລາຍເຜົ່າ ທີ່ມີຫລາຍຫລາກສີສະຫລັບສັບຊ້ອນກັນໄປ, ແຕ່ແລ້ວ ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າມີຄວາມຮັກຫຼຸມຕຸ້ມໜ້າກັນດີ ແຕ່ລະເຜົ່າລ້ວນແຕ່ມີຮົດຄອງປະເຜົນ ສະເພາະຂອງຕົນ, ອີກດ້ານທີ່ນີ້ ເວົ້າເຖິງຫນັງສີເຫຼຸກໃບລານແລ້ວ ກໍແມ່ນຊຸມເຜົ່າລາວລຸ່ມທີ່ເຊື່ອກີ່ສາສະຫນາຜຸດເທົ່ານັ້ນ ເປັນຜູ້ຮູ້ຈັກມັກຄຸ້ມ ໃນການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນບຸນສິນກິນຫານຂອງຕົນ, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ນຳຜົນກະທົບອັນດີບໍ່ໜ້ອຍ ຕ່າງໆການຝັດທະນາແນວຄົດຈິດໃຈອອງປະຊາຊົນຊາວຫລວງນັ້ນທາ ໃຫ້ເປັນຄົນມີສິນທຳ, ມີຄວາມໂອບເຮື້ອອາລີ, ມີຄວາມສັດຊື່ທ່ຽວທຳໃນການທຳມາຫາກິນ. ແຕ່ອີກດ້ານທີ່ນີ້ແລ້ວ ຫນັງສີໃບລານຢູ່ແຂວງຫລວງນັ້ນທາ ກໍຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຈາກຫາງການເທົ່າທີ່ຄວນເພາະວ່າມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້ ກໍບໍ່ທັນສາມາດຮູ້ໄດ້ລະອຽດວ່າ ໃນແຂວງຫລວງນັ້ນທາ ມີຫນັງສີເຫຼຸກໃບລານທັງໝົດເຫັນວ່າ ມີເລື່ອງໃດແດ, ການມັງຽນມັດຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ຮັດໄດ້ດີສໍ່ໃດ ! ຜ່ານມາ 2-3 ປີນີ້ ຫາງຝ່າຍວັດທະນະທຳ ກໍໄດ້ມາເກັບກຳບັນຊີແນະນຳການປຶກປັກຮັກສາໃຫ້ແຕ່ລະເມືອງໄດ້ຈຳນວນທີ່ນີ້ເຫັນ, ມາເຖິງທຸກມັ້ນ ສະພາບຫນັງສີໃບລານຢູ່ແຂວງຫລວງນັ້ນທາ ກໍຍັງຢູ່ໃນສະພາບທີ່ວ່າ ມີແຕ່ເຜົ່າຄົຍໃຊ້ເຫັນນັ້ນ ທີ່ຮູ້ຈັກຄຸນຄ້າຂອງມັນ, ຄົນຈຳນວນທີ່ນີ້ ສ່ວນຫລາຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຕິດຜົນກັບສາສະຫນາຜຸດກໍບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສິນໃຈຕໍ່ເລື່ອງນີ້, ພູມບັນຍາຂອງຄົນຮຸ່ນກ່ອນ ທີ່ບັນທຶກໄວ້ໃນ

ໃບລານ ກໍບໍ່ໄດ້ນຳມາຈັກຄວ້າເຜີຍແຜ່ຕໍ່ສັງຄົມທົ່ວໄປ ເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດໃນການຝັດທະນາປະເຫດຊາດ. ຄົນຮຸ່ນໃໝ່ຈຳນວນທີ່ນີ້ ກໍເຂົ້າໃຈວ່າ ຫນັງສີໃບລານເຫັນຈຳນັ້ນ ເປັນຂອງຄົນຫົວໂປຣານ ຫມິດສະເໜມ ບໍ່ເຫັນຈະສິມຕ່າງໆການເອົາມາໃຊ້ກັນຄົນຮຸ່ນໃໝ່, ນັ້ນກໍຍ້ອນພວກເຮົາບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດການສໍາຫຼວດຄົນຄວ້າເລືອກເພື່ນນຳໃຊ້ໄດ້ດີ ເຫົ້າທີ່ຄວນ.



ິນບາອັກສອນໄຕໃຫຍ່ ເຕັມໄວ້ຕໍ່ເຄືອນ ທ່ານຕາມາໃຈແຫ່ງ
ຕົວນຳວ້າວັດທະນະທຳໄມ້ເມືອງສີງ ເຊິ່ງແມ່ນມີຄົນຄົມຕະຫຼາດຢ່າງຕາມາຍ

ໂດຍອີງຕາມທິດຊື້ນຳຂອງສູນກາງ ແລະ ກະຊວງກະແໜລາງຂາວ-ວັດທະນະທຳ ຢູ່ແຂວງຫລວງນັ້ນທາ ກໍໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມສໍາມານາ ກຽວກັບການປຶກປັກຮັກສາ ມໍລະດົກທາງວັດທະນະທຳ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກອງປະຊຸມ ຫນັງສີໃບລານໃນປີ 1990 ຢູ່ເມືອງ ນັ້ນທາ ແລະ ເມືອງສີງ ຈາກນັ້ນມາ ວຽກງານນີ້ກໍໄດ້ເປັນຜົນການສ່ວນທີ່ນີ້ ໃຫ້ແຕ່ການປຶກປັກຮັກສາຫນັງສີໃບລານ ຢູ່ແຂວງຫລວງນັ້ນທາ, ໃນຕົ້ນປີ 1995 ຜ່ານມານີ້ ທາງແຂວງຫລວງນັ້ນທາ ກໍໄດ້ສິງຜະນັກງານໄປຮ່ວມກອງປະຊຸມໃນລານ ຢູ່ແຂວງຫລວງພະບາງ. ເມື່ອກັບມາກໍໄດ້ສັນຂະໜາຍເນື້ອໃນກອງປະຊຸມຕິ່ງບັນດາເມືອງ ແລະ ເຫັນໄດ້ວ່າ ຜໍແມ່ປະຊາຊົນ ກໍມີຄວາມຮູ້ສຶກເຫັນຄຸນຄາຂອງຫນັງສີໃບລານຂຶ້ນກວ່າແຕ່ກ່ອນ. ໃນເມື່ອໂຄງການນີ້ ຫາກໄດ້ຮັບການປະຕິບັດໃນພາກຕົວຈິງແລ້ວ ຂ້າພະເຈົ້າຄິດວ່າ ຜໍແມ່ຜົນອົງຊາວຫລວງນັ້ນທາ ຄົງໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ຂ່າຍເຜົ່າຄົນເປັນຢ່າງດີ.



ຜະຫຍາຍ່ອຍ

ອັນອ້າຍຕື່ມໃປຫນັ້ນ

ໃຫ້ໜ້າມາຍນາຖ້ານ້ອງແດດ
ຫມາຍເອົາທີ່ແມ່ນງໍ ຫມາຍເອົາແດນກວ້າງງາງ

ໃຫ້ໜ້າມາຍນາຖ້ານ້ອງແດດ

ເອົານານ້ອງເຕົ້າຢ່າງກາງ

ເຕັມໄວ້ໃຫຍ່ ອ່ອນສີ ປະຊາວິງ

"ອຸດິມໄຊ... ບົດຮຽນໃຫ່ມ ທີ່ໄດ້ຮັບ"



(ຄົດຈາກບົດຄໍາເຫັນ ຂອງ ທ້ານຜົນເອກ ແຫວງໃນ ໄຊຍະກີ ຄະນະປະຈຳພັກແຂວງ ຫົວໜ້າກອງບັນຊາການ ປ.ກ.ສ. ແຂວງອຸດິມໄຊ ຕາງໜ້າທ່ານເຈົ້າແຂວງ ກາວເປີດ ກອງປະຊຸມສໍາມະນາຫຼັກສືຜູກໃບລານ ຢູ່ແຂວງອຸດິມໄຊ 4-6 ເມສາ 1996)

ຂອບໃຈຕໍ່ກະຊວງກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ, ຕໍ່ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍະມັນ ທີ່ມີຄວາມເປັນ ຫ່ວງເປັນໄຍ ແລະ ມີຄວາມປາກະ ຫນາດີ ທີ່ໄດ້ຕັດສິນໃຈ ພ່ານຜ່າ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເດີນທາງມາ ແຂວງອຸດິມໄຊ ເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມ ສໍາມະນາຄັ້ງນີ້ ສະນັບຈຶ່ງຂໍສະແດງ ຄວາມຊົມເຊີຍຢ່າງສຸດອີກສຸດໃຈ.

ແຂວງອຸດິມໄຊຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ມີຄວາມເບີກບານມ່ວນຊື່ນ ແລະ ກີ່ເປັນກຽດຢ່າງສູງ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບຫມາຍ ໃຫ້ເປັນເຈົ້າພາບ ຈັດກອງປະຊຸມສໍາມະນາວິຊາການ ກຽວກັບວຽກງານປົກປັກ ຮັກສາຫຼັກສືຜູກໃບລານ ຊຶ່ງແມ່ນມໍລະ ດີກອັນລັ້ຄ່າ ທາງດ້ານວັດທະນະທໍາ ຂອງຊາດລາວເຮົາ ຂຶ້ງກອງປະຊຸມ ສໍາມະນາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ຮັບການໃກ້ຊື້ກ ແລະ ຂຶ້ນໍາໂດຍກົງຂອງ ກະຊວງກະແໜລົງ ຂ່າວ-ວັດທະນະທໍາ ແລະ ໄດ້ຮັບການ ອຸປະກຳທາງດ້ານ ການເງິນຈາກ ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍະມັນ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າກີ່ວ່າ ອັນນີ້ມັນແມ່ນເຫດການ ຫົ່ວ່າ ທີ່ສໍາຄັນ ເປັນປະຫວັດສາດຂອງ ແຂວງອຸດິມໄຊ ແລະ ມັນກໍ່ແມ່ນຄວາມ ມຸ່ງມາດປາກະຫນາ ແລະ ທັງແມ່ນ ຄວາມຄອງຄອຍຂອງສາສະນິກະຊົນ ກໍ່ຄືພິກຂຸສາມະເນັນຢູ່ແຂວງອຸດິມໄຊ ອີກດ້ວຍ.

ດັ່ງນັ້ນ ນະໂໂກກາດນີ້ ຕາງໜ້າ ຄະນະຜັກ ອຳນາດການປົກຄອງແຂງ ອຸດິມໄຊ ແລະ ປະຊາຊົນແຂວງອຸດິມໄຊ ບັນດາເຜົ່າ ຂໍສະແດງຄວາມຊົມເຊີຍ, ຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ແລະ ຄວາມຂອບອິກ

ແຕ່ກໍ່ເປັນໜ້າເສຍດາຍ ໃນບັນດາ ຊຸມປີຂອງສົງຄາມ ແຂວງອຸດິມໄຊ ກໍ່ຄືບັນດາ ແຂວງທີ່ຢູ່ໃນເຂດປິດປ່ອຍ ໃນເມື່ອກ່ອນ ບັນດາວັດວາສາສະໜາ. ຄໍາຝຶດກາຕ່າງໆ ກໍ່ລວມແຕ່ໄດ້ຮັບຄະຈະ ຮ້າຍຈາກສົງຄາມ ອັນເປັນສາເຫດຮັດ ໃຫ້ມໍລະ ດີກອັນລັ້ຄ່າ ທາລາຍອັນທີ່ໄດ້ ປົກປັກຮັກສາສືບຫອດມາ ເປັນເວລາ ທາລາຍເຊື່ອນຄົນນັ້ນ ໄດ້ກືກທໍາລາຍ ເຜົາພານ ໃນນັ້ນນັບທັງວັດວາອາຮາມ, ພະພຸດທະຮູບ ແລະ ຄໍາຝຶດກາ ກໍ່ຕື່ອບ ຈະບໍ່ມີຫຍັງເຫຼືອ. ສະພາບດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັດໃຫ້ພະສົງສາມະເນັນ ກໍ່ຄືຊາວຸດ ຢູ່ໃນແຂວງອຸດິມໄຊ ມີຄວາມຕໍ່ຕໍ່ຄ້ອຍ ນ້ອຍໃຈ ຢ້ານວ່າສິ່ງສັກກາລະບຸຊາ ຂອງຕົນນັ້ນ ຈະສູນສັນໃປໃນອະນາຄົດ ພວກເຂົາເຈົ້າເຫຼົ່ານັ້ນ ພວມຊອກຫາ ທຸກວິທີການ ເພື່ອແກ້ໄຂສະພາບດັ່ງກ່າວ ສະນັ້ນ, ໃນການທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມສໍາມະນາຄັ້ງນີ້ ມັນຈຶ່ງໄດ້ນໍາເອົາ ຄວາມເບີກບານມ່ວນຊື່ນ, ຄວາມດີອິກ ດີໃຈ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຫຼັມມາສັ່ງຜິກຂໍສາມະເນັນ ກໍ່ຄືຊາວຸດພຸດທະບໍລິສັດ ຢູ່ແຂວງອຸດິມໄຊ ແລະ ໃນນາມຄະນະຜັກ, ອຳນາດການປົກຄອງແຂວງອຸດິມໄຊ ກໍ່ມີຄວາມຫວັງອັນແຮງກ້າວ່າ ກອງປະຊຸມ ສໍາມະນາວິຊາການ ກຽວກັບການປົກປັກ ຮັກສາຫຼັກສືຜູກໃບລານ ຂອງພວກເຮົາ ຄັ້ງນີ້ ມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຳ ເພີ່ມັນຈະເປັນ ການປະກອບສ່ວນອັນໃຫຍ່ຫລວງ ໃນການ ຂ່ວຍກອບກັ້ອ້າຫຼັກສືຜູກໃບລານຂອງຊາດ ເຮົາໄວ້ ໃຫ້ຍືນຍົງຄົງຢູ່ຄູ້ກັບຊາກລາວ ຕະຫລອດໄປ.



ບັດວິກີ່ ນໍາເນີນໄດ້ ແມ່ນວ່າ ດີ ແລ້ວ ດີ

(ຄັດຈາກບົດຄໍາເຫັນ ຂອງ ທ່ານ ນາງ ດາລາ ກັນລະຍາ ທົວໜ້າ ໂຄງການ ປຶກປັກຮັກສາຫມັງສີໃນລານ
ຕໍ່ກອງປະຊຸມສໍາມະນາຫມັງສີໃນລານ ທີ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ແຕ່ວັນທີ 4-6 ເມສາ 1996)



ມ

ະຫລອດ 4 ປີ ຂອງ
ການ ດໍາເນີນວຽກງານ
ທີ່ທ່າງໂຄງການໄດ້ຄັດ
ທ່ານວຍສໍາຫລວດ ເພື່ອ

ປຶກປັກຮັກສາຫມັງສີໃນລານ ຢູ່ກໍາແຜງ
ນະຄອນ, ແຂວງວຽງຈັນ, ຫລວງພະ
ບາງ, ໄຊຍະບູລີ ແລະ ອຸດົມໄຊ ພ້ອມກັນ
ນັ້ນ ກໍໄດ້ລົງໃຫ້ຊົດກັບຊາວບ້ານ, ພະສົງ
ບຸ້ອົງຄຸນວຸດທິນັ້ນມີຜົນດີທລາຍຢ່າງຄື :

□ ໄດ້ມີການເຂົ້າຮວມຂອງຂະບວນ
ມະຫາຊັ້ນ ຂຶ້ງປະກອບດ້ວຍປະຊາຊົນ
ຫຼັກເຜດ, ຫຼັກໄວ ເຊິ່ງນອກຈາກຈະຊວຍ
ໃຫ້ບັນຍາກາດຝຶດຝຶ່ນມ່ວນຂຶ້ນແລ້ວ

ຍັງເປັນການໃຫ້ຊາວ
ບ້ານມີຄວາມເຂົ້າໃຈ
ຕໍ່ວິທີວິທະຍາໃນການ
ປົວລະບົດ ແລະ ປຶກ
ປັກຮັກສາຫມັງສີໃນ
ລານ, ຜິເສດຊາວບ້ານ
ມີຄວາມພາກພູມໃຈ
ໃນວັດທະນະທໍາອັນ
ຜົ່າແກ່ ທີ່ບັນພະບູລຸດ
ຂອງເອົາເຈົ້າ ໄດ້
ສ້າງ ໄວ້ໃຕ້.

□ ຊ່ວຍໃຫ້ຜວກ
ເຮົາຊອກຮ້າ ຄວາມ
ສາມາດບົມຂ່ອນຂອງ
ຊາວບ້ານ ທ່າງດ້ານ
ຮິດຄອງ ປະເພນີ, ການ
ດຳລົງຊີວິດທີ່ແຕກ
ຕາງກັນ ຕະຫລອດເຖິງສ໌ນຮຽງ
ເວົ້າ, ຫ້າມອງຂັບລ້າອື່ນໆ ເຊິ່ງຈະນໍາ
ໄປສູ່ແນວຫາງການຄົ້ນຄວ້າໃຈ ດ້ານ
ມະນຸດວິທະຍາ ຂອງຜູ້ສິນໃຈຢູ່ໃນກຸມ
ໂຄງການ ແລະ ເຝື່ອນຮວມງານ.

□ ຊາວບ້ານໄດ້ຝຶບກັບບັນຍາກາດ
ອັນໃໝ່ ໃນການຝຶ່ນຝູ້ວັດວາສາສະໜາ
ແລະ ຮິດຄອງປະເພນີ ເຮັດໃຫ້ເອົາເຈົ້າ
ເຂົ້າໃຈ ແລະ ເຊື່ອຫມັນຕໍ່ແນວຫາງ
ນະໂຍບາຍຂອງຜັກ ແລະ ລັດກະບານ
ໃນການປຶກປັກຮັກສາ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍ
ວັດທະນະທ່າຂອງຊາດ.

□ ການຮ່ວມມື ກໍຄືການຊ່ວຍເຫຼືອ
ຈາກລັດກະບານ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ
ບັນຫຼວງແຕ່ເປັນທີ່ຮັບຮ້າ ຢູ່ໃນຂັ້ນນໍາ ຂອງ
ກະຊວງ ທາກແຕ່ໄດ້ຮັບຮ້າຢ່າງກວ້າງ
ຂວາງ ຢູ່ໃນຂັ້ນຫ້ອງກົ່ນ.

□ ໃນດ້ານການສຶກສາສົງ ກໍໄດ້ມີ
ບັນຍາກາດອັນໃໝ່ ເຊັ່ນ : ໄດ້ມີການ
ບັນປຸງໂຮງຮຽນມັດທະຍົມ ແລະ ອຸດົມສົງ
ຢູ່ແຂວງຫລວງພະບາງ, ໄດ້ມີການບັນຈຸ
ຫລັກສູດ ດ້ານທຳມະເຂົ້າຫລາຍວິຊາ
ໄດ້ສົງເສີມໃຫ້ພະສົງຮຽນອ່ານ, ຮຽນ
ຈານໃບລານ ເຊິ່ງກໍາລັງເປັນຂະບວນ
ຝຶດຝຶ່ນຢູ່ໃນ ປັດຈຸບັນ.

□ ການເກັບມ້ຽນຫມັງສີໃນລານ
ເປັນລະບົບ ດັ່ງທີ່ທ່າງໂຄງການໄດ້ຮັດ
ນັ້ນ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວບ້ານ ແລະ ບຸ້ຕື່ສົນໃຈ
ໃນການຄົ້ນຄວ້າໃນລານສາມາດນໍາໃຊ້
ໄດ້ສະດວກສະບາຍອັນ ແລະ ຮັບປະກັນ
ການຕົກເຮັຍເສຍຫາຍ.

□ ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ຝາກະນະ ສິ້ນວຸ
ອົນເຊັ່ນ : ວາລະສານ, ຫມັງສີຝຶມ,
ວິທະຍຸ, ໂຫລວພາບ, ຈັດສາຍວິດິໂອ,
ກະດານຂ່າວ ນັ້ກໍເປັນກະບອກສຽງ ອັນ
ສໍາຄັນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນຕໍ່ການ
ປຸກລະກົມ ຖຸກຍົ້ອະບວນຂອງປະຊາຊົນ
ຢູ່ຂັ້ນຝຶ່ນການ.



□ ຜິເສດທີ່ສຸດໃນບີ້ນໍ້າ ທ່າງໄຄງການ ຂອງພວກເຮົາ ໄດ້ການສະຫັມຂອງ ກໍາມາທີການ ອຸຍແນສໂກ ແຫ່ງປະເທດ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ໄດ້ສະຫັມໃຫ້ໄຄງການ ບີ້ນໍ້າ ໄດ້ເຊົ້າຢູ່ໃນການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງ ທິດສະວັດໄລກ ແຫ່ງການຜັດທະນາ ວັດທະນະທ່າຂອງອົງອົງການອຸຍແນສໂກ ເຊິ່ງເປັນກຽດຕີຢັດອັນສູງສົ່ງ.

ທ້າງທີມດ໌ເຫຼົ່ານັ້ນ ກໍ່ຍ້ອນພວກເຮົາໄດ້ຮັບການຊັ້ນໍາ ແລະ ເອົາໃຈໃສ

ເປັນຢ່າງດີ ຈາກກະຊວງກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່າ, ໄດ້ຮັບການສະຫັມບັນ ສະຫຼຸມຈາກ ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ຜິເສດ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຮ່ວມມືຈາກແຕ່ລະ ແຂວງເປັນຢ່າງດີ. ຈາກຜົບສຳເລັດດັ່ງກ່າວ ໃນບີ້ນໍ້າ ໄຄງການພວກເຮົາ ກໍ່ຈະໄດ້ສືບຕໍ່ ເຄື່ອນໃຫວວຽກງານ ຢູ່ບັນດາແຂວງ ພາກເຫັນມີຕື່ມອີກ ເຊັ່ນ : ຈະໄດ້ສືບຕໍ່ ເຄື່ອນໃຫວຢູ່ ແຂວງຫລວງພະບາງ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍໄປສູ່ແຂວງ ຫລວງນ້ຳຫາ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ຜົ້ງສາລີ.

ດັ່ງນັ້ນ ການເຕົ້າໂຮມບັນດາທ່ານ ມາແລກປ່ຽນ ຄວາມຄືດຄວາມເຫັນ ນຳກັນຄັ້ງນີ້ ກໍ່ຈະເປັນການຊອກຫາ ຄວາມອາດສາມາດ ທີ່ຈະຮ່ວມມືຮ່ວມ ແຮງກັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານການ ປຶກປັກຮັກສາຫັນງັງສີໃບລານ ຢູ່ແຕ່ລະ ຫ້ອງກິ່ນ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຫມາກຜົນດີກວ່າເກົ່າ.



ນໍາໃຈ ຂອງ ສາຫຼວມ

ລົດຈະນາໄດ້ : ມະຫາບຸນຍົກ ແສນສນຫອນ
ຈາກວັດໃໝ່ສຸວັນນະໜູມມາຮາມ (ເມື່ອງຫຼວງພະບາງ)
(ຕ່າງກະສະບັບກອນ)

ນ້ອຍທີ່ໄດ້

ເຖິງຮອມທ່າງນູນ

ລົມຜັດພາຍຸຜູ້ຜາ

ພາກໃພພະນາເມື່ອ

ອັນວ່າ ນາມແນວໄມ້

ໃບບ່າງຫລົງດອກ ຢູ່ນັ້ນ

ຫຸກທີ່ນ້ອມກິ່ງກ້ານ

ໄກວັ້ງຝາດລະອອງ

ຫອມກີ່ນໄກສອນຜັນ

ພັນດອກໃນໄພ

ອັນທີ່ລົມເຜິງພາ

ອ່ວອາຍລົງຜັນ

ຫຸກທີ່ວ່ອທໍລະນີຜັນ

ຜາຍເຜິງເປັນໄວ່ ຫຸ້ນແລວ

ຫຸກຂອບຝ້າ

ສະເຫມີດໍາມດັ່ງຄວັນ

ລົມມັ້ນ ພັດຸ້ວັດວົງ

ຕີກ່ຽວໃແຜະນອມ

ດູດ້ງແຊວງສຮວງ

ສວຍຜອນຜັນຊັ້ນ

ອັນທີ່ເຊົ້າຢູ່ເບື້ອງ

ປາຍພູຊວາງໃຫຍ່ ທີ່ຜູ້ນຸ່ງ

ດູດ້ງຕ້ານຕໍ່ຖ້ອຍ

ຖະແຫລວຊື້ສ່ອງທ່າງ ພະເອີຍ

ການທີ່ທຳການສ້າງ

ສະຖານທີ່ສິມາ

ທ້າງເລົ່າອາຮາມຫລວງ

ທີ່ສົງສົມສ້າງ

ຄວນທີ່ທຳໃຈທີ້ນັ້ນ

ເຫມືອນຜູ້ໄພຍະມາດ ນີ້ເມີ

ເຖິງວ່າລົມຝາດຕ້ອງ

ແຮງລ້ານທ່ອນໃຫວ

ອັນທີ່ໄກສອນຟັງ

ພັນດອກໃນໄພ

ລົມຫາກພິມດວງຫອມ

ຄູ່ທ່າງຫຽວດັ່ນ

ຫອມດັ່ງດວງຫອມເຈົ້າ

ຫວ້າຍຢ່ານບ້ານ

ອັນທີ່ຜົງຫຸ້ລົງແກ້ວ

ພາໃຫ້ມີຄວາມມີວ

ຫອມດັ່ງສົມມະນາເຈົ້າ

ອັນທີ່ມີທຸກດ້ານ

ອັນທີ່ອາະນີ້ນ

ໃນທີບພາຍເມື່ອງຄືນ

ເປັນທີ່ຊາຍທລົງຫລັ້ມ

ຮູບຮ່າງເປັນເອກໃຫ້

ອັນນີ້ຮົມຕັດຊື້

ໃຫ້ອ່ອຍເຜິງຍານແຍງ

ເຮືອກຳເຜັນຫົວຂຶ້ນ

ມີຜົກ ກ້ອນກ່າຍກ້ອນ

ທ້າງຕໍ່ທ້າງ

ຫຸກທີ່ເຊົ້າຢູ່ສຮວງ

ຄົບທີ່ເຊົ້າຢູ່ເບື້ອງ

ທລິງລໍ່າໃແຜະນາດຂັ້ນ

ຝ່ມື່ອແສງສູນຄ້ອຍ

ຄ້າຍຄໍ່າເຮືອກຮ່າງຢຸດ

ທຳພຽນຂຶ້ນລ່ອງ

ປະສົງສ້າງຂວ່າງສິມ ນັ້ນແລ້ວ

ເຫົນເອແຜ່ນທໍລະນີ

ມີດມິນບໍ່ມີແຈ້ງ

ຈົງໃຈຮັກຮູບ ຈົ່ງແລ້ວ

ທຶນຫ້ອງຮອມທຽວ

ແນວເອກສວງສະຫວັນ ນັ້ນແລ້ວ

ເລື້ອກມີໂດຍດ້າວ

ຂວາງກົນ ຮີ້ວລ່ວງ

ຊາຍໃບປ່ວງກະສັນ

ທົ່ວມທຽບອຸປະມາດ

ດຸ່ງເດີນດອມແກ້ວ

ເຮືອງຄອນນ້ຳແກ້ວ

ແປວເຢືອງຝາດຝອງ

ຖັນຮ່ອມ ຄອນໃຫລ

ສົ່ງອາຍອືມນີ້ອ

ທຶນນູນນ້ຳຫຸ້ນ

ສວຍບ້ານຍ່ານຍາວ

ຄອງຮອມຮາວເວົ້າ

ແວນອນຊ່ຽວລ້ອມ

(ອານຕໍ່ສະບັບຫນ້າ)

ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ກັບນະໄຍບາຍ ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວັດທະນະທຳ

(ຄັດຈາກບາງຕອນໃນບົດປະກອບຄໍາເຫັນຂອງ ທ່ານ ສາສະດາຈານ ດຣ. ຮະອັນ ຮູນດີອຸສ ຊຽວຊານດ້ານຄໍາພີໃບລາວ
ຈາກ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ຕໍ່ກອງປະຊຸມສໍາມະນາຫມັງສີໃບລາວ ທີ່ແຂວງຊຸດິມໄຊ ແຕວັນທີ 4-6 ເມສາ 1996)



ນະໂຍບາຍໃນການຕັ້ງກອງ ທຶນ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານ ວັດທະນະທຳ ໃຫ້ບັນດາ ປະເທດຕ່າງໆ ຂອງປະເທດ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນນີ້ ມີມາປະມານ 20-30 ປີມານັ້ນເອງ ເຊິ່ງເຕີດຈາກການສໍານິກ ແງ້ງ ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເຕີດຂຶ້ນມາໃນໄລຍະ ຫລວງໜີ້ ຄົວໜ້າຫລັງຈາກມີການແລກປ່ຽນ ສິນຄ້າ ໂດຍເສລີ ແລະ ມີການສົ່ງສິນຄ້າ ຕ່າງໜ້ອກ. ມີການສົ່ງຂ່າວທາງໄທລະ ພາບ, ສົ່ງຜົມຕ່າງໆລະຫວ່າງປະເທດ ເຮັດໃຫ້ປະເທດທີ່ກໍາລັງຜັດທະນາຮັບ ເອົາວັດທະນະທຳ ແລະ ອະລິຍະທ່າຂອງ ປະເທດຕ່າງໆເຂົ້າມາ ໂດຍຄົດວາເປັນ ສົ່ງທີ່ທັນສະໄໝມ ເປັນສົ່ງທີ່ໜ້າສິນໃຈ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມຫວ່າງໃຍໃນສິນບັດ ທາງວັດທະນະທຳຂອງຕົນເອງ ມີຫນ້ອຍ

ລົງ, ບາງປະເທດກໍ່ລືມ ຄຸນຄ່າຂອງວັດທະ ນະທຳດ້າງເດີມຂອງ ຕົນ. ປະເທດຂອງ ຂ້າພະເຈົ້າກໍເລີຍຕັ້ງ ກອງທຶນຂຶ້ນມາໃນ ກະຊວງ ການຕ່າງໆ ປະເທດກ່ຽວກັບການ ອະນຸລັກມໍລະດົກວັດທະ ນະທຳ ຂອງປະເທດ ເຫຼື່ານັ້ນ ເຊິ່ງກໍເປັນ ກອງທຶນນ້ອຍໆ ຖ້າ ທຽບໃສກອງທຶນຊ່ວຍ ເຫຼືອດ້ານອື່ນໆ ແຕ່ກໍເປັນກອງທຶນທີ່ ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ໄດ້ໃຫ້ ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ສະຫັບສະຫຼຸນ ໂດຍສະເພາະຍ່າງຍິ່ງ ການຊ່ວຍເຫຼືອ ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫມັງສີໃບລາວ ກໍເປັນທີ່ຜົ່ງໃຈຂອງລັດຖະບານ ສ.ສ.

ເຢຍຮະມັນ ເພົ່າວ່າໄດ້ຊ່ວຍປະເທດ ລາວໃນການສ້າງບຸກຄະລາກອນຂຶ້ນມາ ເພື່ອທີ່ຈະເຮັດວຽກອະນຸລັກ ມໍລະດົກ ທາງວັດທະນະທຳຂອງຕົນຕໍ່ໄປ, ອີກ ຢ່າງໜີ່ທີ່ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ເງິ່ງຝໍໃຈກໍ່ຄື ໂຄງການນີ້ໄດ້ຮັບການ ຮ່ວມມື ຈາກຫຼຸກພາກສ່ວນ ມັບແຕ່ຂັ້ນ ກະຊວງ, ຂັ້ນແຂວງ. ອ້ານາດການ ປົກຄອງ ຕະຫລອດຮອດພະສິງ ແລະ ຊາວບ້ານ ໃນແຕ່ລະຫ້ອງກົ່ນເປັນຢ່າງດີ.

ອາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ໃນການສະນັບ ສະຫຼຸນໂຄງການນີ້ ທຸກໆພາກສ່ວນ ຂອງປະເທດເຢຍຮະມັນ ມີຄວາມຕິໃຈ ແລະ ພາກພູມໃຈທີ່ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນ ການອະນຸລັກມໍລະດົກວັດທະນະທຳ ອັນມີ ຄຸນຄ່າ ກັບປະຊາຊົນລາວ ເຊິ່ງນັບວ່າ ເປັນວຽກງານທີ່ຍາວນານ ແລະ ຮິບດວນ.



ພົບສັນເນົາ ມອບເນັບຕື່ມຊ່ວຍແຕ່ອ ປຶຕີ IV (ເມີນ 1995-96)

ຄັດຈາກປິດປະກອບຄໍ່າເຫັນ

ຂອງ ທ່ານ ຄໍາປາຍ ແຜດໄຊສີ ຫົວທັບໆຍະແບກກະແທລາງຂ່າວ
ແລະ ວັດທະນະທໍາແຂວງອຸດົມໄຊ ຕ່າງປະຊຸມສໍາມະນາ
ຫນັງສືຜູກໃບລານ ຢູ່ ແຂວງອຸດົມໄຊ ៥-ດ ເມສາ ອຸດົມ



ກອນຫນ້ານີ້ 1 ປ. ຄືວັນທີ 1-3 ເມສາ 1995 ບັນດາ ແຂວງທາງເໝືອ ຂອງ ພວກເຮົາ ກໍໄດ້ຮ່ວມສໍາມະນານຳກັນໄປແລ້ວຄັ້ງຫົ່ງ ຢູ່ທີ່ ແຂວງຫລວງພະບາງ ແຕ່ມີນັ້ນມາ ຂ້າພະເຈົ້າກໍໄດ້ມີຄວາມປາກະທົນ ຢາກຈະໃຫ້ມີກອງປະຊຸມສໍາມະນາຄື ແນວນີ້ ຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ. ຮອດນີ້ສີ ຄວາມມຸ່ງຫວັງ ແລະ ຄວາມຄອງຄອຍ ນັ້ນ ກໍໄດ້ປະກິດເປັນຈິງອີຫລີ ຢູ່ໃນ ກອງປະຊຸມສໍາມະນາຄັ້ງນັ້ນ ຂ້າພະເຈົ້າ ກໍໄດ້ຢັ້ງຍືນເຖິງຄຸນຄໍາ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຫນັງສືຜູກໃບລານ ແລະ ໃນປະຈຸບັນ ທັດສະນະຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ກໍຢັ້ງເປັນຄືແນວນັ້ນ.

ໃນປີ 1995 ໂຄງການ ປຶກປັກຮັກສາຫນັງສືຜູກໃບລານ ໄດ້ມາຮອດແຂວງອຸດົມໄຊ ອັນນີ້ ແມ່ນຫມາກຜົນຂອງ ຄວາມພະຍາຍາມຂອງກະຊວງ ກະແທລາງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ແລະ ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ແຜະຕາມແຜນ ຂອງໂຄງການແລ້ວ ອຸດົມໄຊ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນປີທີ 7 ກີງກັບປີ 1999 ແຕ່ທາງໂຄງການໄດ້ ເລີ່ງລັດຈັດເຂົ້າໃນປີທີສາມ ໃນການປະຕິບັດການນັ້ນ ເຖິງ ແມ່ນມັນຈະເປັນເລາສັ້ນ ແຕ່ຢູ່ ແຂວງອຸດົມໄຊ ທາງໂຄງການກໍໄດ້ ບຳພາການສໍາຫລວດ ແລະ ຂັ້ນບັນຊີ ຫນັງສືຜູກໃບລານ ຢູ່ໃນ 3 ເມືອງ ສີ : ເມືອງໄຊ, ເມືອງປາກແບງ ແລະ ເມືອງ ຖາ ໄດ້ສໍາຫລວດ ແລະ ຂັ້ນບັນຊີຢູ່ໃນ ຈຳນວນ 20 ວັດ. ໃນນັ້ນ ຢູ່ເມືອງໄຊ 11 ວັດ, ເມືອງປາກແບງ 5 ວັດ ແລະ ເມືອງ ພາ 4 ວັດ, ມີຫນັງສີໃບລານ 5.613 ຜູກ ລວມມີ 1.211 ເລື່ອງ ໃນນີ້ ໄດ້ຫມາຍ ກາຍໄມໂຄຟິມ ຈຳນວນ 89 ຜູກ, ມີ 950 ໃບ ອັນນີ້ແມ່ນຫມາກຜົນໃນການ ເຄື່ອນໄຫວ ຂອງໂຄງການ ເພື່ອກອບກັງເອົາຫນັງສືຜູກໃບລານ ກ່ອນທີ່ມັນຈະສວຍເກີນ ແກ້. ບັນດາພະແນກລານຸເຖິງລະ, ອອກຕິນ ຍາດໄມ ບັນດາເມືອງ ແລະ ຫົວວັດ ຕ່າງໆ ລ້ວນແຕ່ມີຄວາມຊົມຊົ່ນຍິນດີ

ແລະ ຍົມສາຫຼຸການ ນຳຜົນສໍາເລັດຕໍ່ງກາງ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ພວກເຮົາຈະມີຜົນສໍາເລັດຄືແນວນັ້ນກໍຕາມ ແຕ່ບັນຫາການແກ້ໄຂ ຫນັງສືຜູກໃບລານທີ່ຢູ່ໃນສະພາບແຕ່ກັບມື, ແຕກຜູກ ແລະ ປະປ່ອຍໄວ້ຕາມມີຕາມເກີດ ຢູ່ຕາມຫົວວັດຕ່າງໆນັ້ນ ກໍຢັ້ງມີແຜ່ທາລາຍຢູ່. ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຢູ່ໃນບ່ອນທີ່ບໍ່ຫັນໄດ້ສໍາຫລວດ ສະພາບເປັນແບວນັ້ນ ກໍຍັ້ອນຄວາມຮັບຮູ້ ຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ຫນັງສືຜູກໃບລານ ຍັງອອນນ້ອຍ ແລະ ດ້ານທຶນຮອນໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານ ນີ້ ກໍຂ່າດເຂັ້ນ, ສະພາບຕໍ່ງກ່າວນີ້ ກັ້ບໍ່ຮັບຮອນແກ້ໄຂຜົນຮ້າຍຂອງມັນ ກໍຈະນັບມືຫນັກຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ອັນນີ້ ມັນແມ່ນທັງຄວາມຮຽກຮ້ອງ ແລະ ທັງແມ່ນຄວາມຄອງຄອຍທີ່ຕັມໄປດ້ວຍຄວາມຫວັງ ພວມຄອຍກໍາໂຄງການຂອງພວກເຮົາຢູ່.

ສ່ວນບັນດາເມືອງ ແລະ ບັນດາວັດຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສໍາຫລວດແລະຂຶ້ນບັນຊີ ແລ້ວນັ້ນ ກໍມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຢາກໃຫ້ທາງໂຄງການຂອງພວກເຮົາ ຊວຍເອົາເຈົ້າ ຂະຫຍາຍມັນໃຫ້ກວ້າງອອກ, ຜູກໃຕ ມັດໃດ ແລະ ເລື່ອງອັນໃດ ທີ່ບໍ່ຄືບບໍ່ກ້ວນນັ້ນ ເວົ້າເຈົ້າ ກໍຢາກໄດ້ເນື້ອຫາສາລະມາຕື່ມມາແກມໃຫ້ອຸດົມສົມບູນ ສຸດກິກສຸດປາຍ ແຕ່ຂ້າພະເຈົ້າ ຄືດວ່າ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງແມ່ນຄື

ແມວນັ້ນແຫ່ງ ແລະ ຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການຂອງເຂົາເຈົ້າ ກໍເປັນການຖືກ ດ້ວຍແຫ່ງ. ແຕ່ວ່າ ຖ້າພວກເຮົາບໍ່ເອົາ ໃຈໃສ່ສຶກສາອົບຮົມ ເຮັດໃຫ້ທຸກຄົນຮັບຮູ ເຂົ້າໃຈເຖິງຄຸນຄ່າ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງທັນສີຜູກໃນລານແລ້ວ ມັນກໍຈະ ເປັນການແກ້ໄຂບັນຫາພຽງຊີ່ວຄວ່ວ ເຕົ້ານັ້ນ. ສະນັ້ນ ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ ຂອງພວກເຮົານີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ເນັ້ນທັກ ເຖິງບັນຫາວ່າຈະເຮັດແມວໃດ ໃຫ້ມີດ ທຸກຄົນເຕັ້ນໄດ້ຄຸນຄ່າ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງທັນສີຜູກໃນລານ ແລ້ວເປັນ ເຈົ້າການໃນການອະນຸລັກຮັກສາ ແລະ ບ້າໃຊ້ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດແກ້ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄົນຮຸນເກີດໃຫມ ໃຫຍ່ລົນ ເລີຍເຂົ້າໃຈວ່າທັນສີໃນລານ ແມ່ນເລື່ອງທີ່ເປັນສະຫຍຸໄຟແລ້ວ.

ກຽວກັບການປະລິວດ ແລະ ການ ສືບຕໍ່ລິດຈະນາຕໍ່ໄປນັ້ນ ກໍເປັນບັນຫາ ສໍາຄັນເຊັ່ນດຽວກັນ ເພາະທັນສີຜູກ ໃນລານ ຫລືຜັບສາທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ດ້ວຍຈຳນວນກໍມີຫນ້ອຍຢູ່ແລ້ວ ແລະ ກ່ຽວໃນສະພາບເກົ່າແກ່ຊຸດໂຄມ ຖ້າ

ພວກເຮົາບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ເຖິງການປະລິວດ ແລະ ການສືບຕໍ່ຈານໃນລານຕໍ່ໄປຕື່ມ. ມີແຕນນຳໃຊ້ອັນຕິກໍໃປເລື້ອຍໆ ກໍຈະເຮັດ ໃຫ້ທັນສີຜູກໃນລານເຫຼວ່ານັ້ນ ມັບມື້ກຸດ ທຸຽນໄປຕື່ມ. ແຕ່ຖ້າຈະສືບຕໍ່ຈານໃນລານ ໃຫມ່ ພວກເຮົາກໍຈະຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂ 2 ບັນຫາ ຄື :

- 1.) ຕ້ອງສ້າງຄົນຮູ້ຈານ ຫລືຮູ້ ອຽນໂຕທໍາ ທີ່ມີລັກສະບະສືບທອດ ເພາະ ທີ່ຍັງປະຈຸບັນ ແມ່ນຄົນຮຸນເຖິ່ງແກ້ແລ້ວ. ສ່ວນຄົນຫນຸ່ມນ້ອຍແມ່ນບໍ່ຮ້ອານ ແລະ ບໍ່ຮ້ອງຮຽນຕົວທໍາ ໃນນີ້ແມ່ນລວມທັງ ພະເນົມຢູ່ໃນວັດອີກດ້ວຍ. ເພາະວ່າ ທໍາມະ ວິໄນ ຫລືບົດເຫດສະຫບາຍ ກໍຂຽນເປັນຕົວທໍາ ການແກ້ໄຂບັນຫານີ້ ບັນດາເຈົ້າອາວາດແຕ່ລະວັດ ຄວບຈະ ໄດ້ມີແຜນການຈັດຕັ້ງກັນຮຽນທັນສີ ທໍາໃຫ້ສາມາດອ່ານໄດ້. ອຽນເປັນ ເພື່ອ ສືບຕໍ່ອາຍຸທັນສີທໍາຕໍ່ໄປ. ເພາະວ່າ ດຽວນີ້ ຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ ຍັງມີຢູ່ 4 ເມືອງ ທີ່ບໍ່ທັນສໍາຫລວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີ ທັນສີຜູກໃນລານ. ສ່ວນເມືອງທີ່ໄດ້ ສໍາຫລວດແລ້ວນັ້ນ ກໍຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ

ທີ່ມີທຸກຫົວວັດທີ່ອ ແຫ້ງຕ້າງໆແລ້ວ ນັ້ນ ພວມລໍຄອຍການໄປສໍາຫລວດ ແລະ ຂັ້ນບັນຊີຢູ່ໃນເມືອງ ແລະ ຢູ່ໃນວັດ ຂອງ ເຂົາເຈົ້າ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ບັນຫາ ສໍາຄັນກໍເປັນແມ່ນການເຮັດໃຫ້ທຸກຄົນຮຸນ ແລະ ເຂົ້າໃຈຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄຸນຄາຂອງທັນສີຜູກໃນລານ.

- 2.) ຈະຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນໃນການ ສ້າງທັນສີທີ່ເປັນຕົວທໍາຕື່ມ. ເຊັ່ນວ່າ ໃນລານຈະເອົາຢູ່ໃສ. ໃຊ້ວິທີວິທະຍາ ຄືແນວໃດ ເພື່ອຈານໃນລານ ຈຶ່ງຈະຮັບ ປະກັນ ນ້ຳເມີກຂຽນໃນລານນີ້ຈະຄວນ ແມ່ນນ້ຳເມີກຂະໜິດໃດ ອັນນີ້ກໍແມ່ນ ຂັ້ນ ຕອນທີ່ເຖິງອີກທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຄືດເຖິງມັນ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ບັນຫາ ຂອງມັນກໍເຍັງມາໄຮມຢູ່ບ່ອນວ່າ ເຮັດ ແນວໃດ ຈະສຶກສາອົບຮົມຄົນໃຫ້ຮັບຮູ ແລະ ເຂົ້າໃຈວ່າ ທັນສີຜູກໃນລານ ມີ ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ແມ່ນສົງທີ່ມີຄຸນຄ່າ ຕໍ່ຊາດ ຕໍ່ສາສະໜາພວກເຮົາ ເພື່ອສ້າງ ກໍາລັງແຮງໃຈ ແລະ ເຮັດໃຫ້ທັນສີຜູກ ໃນລານ ຫລື ທັນສີທໍາກາຍເປັນຄວາມ ຕ້ອງການ ຂອງພະົກຂ່າສົມະນຸມ ແລະ ຊາວພຸດທະບ່ລືສັດທັງຫລາຍ.

ບັນຫາທີ່ເຖິງອີກ ທີ່ຈະຄວນໄດ້ ຄືດເຖິງນັ້ນກໍແມ່ນ ການຮຽນປາລີ. ດັ່ງພວກເຮົາຮູ້ແລ້ວວ່າ ຕັ້ນກໍາເປີດຂອງ ທັນສີລາວ ປະຈຸບັນແມ່ນມາຈາກ ປາລີແຕ່, ສັນສະກິດແຕ່ ບັນດາພຸດທະ ຄໍາສອນອັນມີຄຸນຄ່າລາຄາສູງ ແລະ ບັນດາເນື້ອຫາສາລະອັນຕິງຫລາຍອັນ ຫລາຍແນວ ຍັງຂຽນເປັນຄໍາປາລີ ດຽວນີ້ຈຳນວນຄົນທີ່ຮູ້ພາສາປາລີກໍມີ ຫນ້ອຍ ສ່ວນຫລາຍກໍແມ່ນບັນດາມະຫາ ທີ່ເຄີຍໄດ້ເຂົ້າຮຽນໃນໂຮງຮຽນປາລີ ຍັດຕິທຳໃນເມືອກອນ ແລະ ພວກເຜົ່ນ



ຫານນາງ ດາວໂຫຼວງ ດັກ ກັນຄະຍາ ທີ່ວິທີນໍາໄລ້ງານ ຜ້ອນຕັ້ງຂອນນະ ມີງປັກປັນວັດນາຫຼາວ, ເມືອງໄຊ ແຂວງອຸດົມໄຊ

ອັດຈາກ ປິດປະກອບຄໍາເຫັນ ຂອງ ທ່ານ ຍົງວິໄລ

ທີ່ວໜ້າຕະແບກກະແຫລວ່າຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່ານຂອງທລວງນ້ຳຫ້າ

ໃນກອງປະຊຸມສໍາມະນວຽກງານການປຶກປັກສາຫຼັງສີໃບລານ

ທີ່ແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າ ແຕ່ວັນທີ ສູ-00 ໝັສາ ອັດຕິ



ນັບຕັ້ງແຕ່ໄຕງ່າມ. ບໍ່ເລີຍມີເຫດການແບບນີ້ມາກ່ອນ, ແຕ່ຍ້ອນແນວຫາງນະໂຍບາຍຂອງຜັກ-ລັດກະບານ ສ.ປ.ປ.ລ. ທີ່ກິກຕ້ອງ, ຍ້ອນແນວຫາງວັດທະນະທ່າໃນໄລຍະໃຫມຂອງຜັກ, ຍ້ອນຄວາມເປັນຫວົງເປັນໃຍ້ຕໍ່ມໍລະດົກວັດທະນະທ່າອັນນີ້ຄ້າຂອງຊາດ ແລະ ຍ້ອນການອຸ່ນຢູ່ຊ່ວຍເຫຼືອຂອງລັດກະບານ ສ.ສ. ເພຍຮະນັນ ຈຶ່ງໄດ້ມີໂຄງການປຶກປັກສາຫຼັງສີໃບລານນີ້ຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ດໍາເນີນວຽກງານມາເປັນເວລາຫລາຍປີແລ້ວ ແລະ ປິນ້ຳຖືວ່າເປັນໂຄກາດອັນດີຢື່ງທີ່ໂຄງການປຶກປັກສາຫຼັງສີໃບລານລາວ ໄດ້ປະຕິບັດວຽກງານດ້ານນີ້ມາຕຶງແລ້ວລວງນ້ຳຫ້າພວກເຮົາ, ພະແນກກະແຫລວ່າຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່າ ໃນນາມເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບວຽກງານດ້ານນີ້ ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນດໍ່ຜັກ-ລັດກະບານ, ກະຊວງກະແຫລງ

ຂ່າວ-ວັດທະນະທ່າ ແລະ ໂຄງການປຶກປັກສາຫຼັງສີໃບລານ ທີ່ໄດ້ມາໄຂອຸດສໍາມະນາຂຶ້ນ ໃນແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າ ພວກຂ້າຜະເຈົ້າ ໂດຍມອບໃຫ້ຜະແນກກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່າແຂວງເປັນ ເຈົ້າພາບກະກຽມກອງປະຊຸມນີ້.

ແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າເປັນແຂວງທີ່ປະກອບດ້ວຍ ຫລາຍເຈົ້າ ທີ່ມີອະນຸມິບທໍານຽມ ປະເພນິການເຊື່ອກຸ່ມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ໃນນັ້ນ ຂ່າວພຸດທະສາສະນິກກະຊົນ ກໍ່ກວມອັດຕາ ສ່ວນຫລາຍສົມຄວນ ຄືປະມານ 30 ກວ່າສ່ວນຮ້ອຍຂອງຜົນລະເມືອງ.

ຢູ່ທີ່ແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າ ມີ 5 ເມືອງ ແຕະລະເມືອງມີວັດຢູ່ໄດ້ທີ່ວິໄປ ແລະ ມີຈໍານວນແຕກຕ່າງກັນ ຄື : ແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າ ມີວັດທັງໝົດ 62 ຫົວວັດ, ແຕະລະເມືອງມີ ຈໍານວນວັດດັ່ງນີ້: ເມືອງນ້ຳຫ້າ 7 ແຕ່ງ, ເມືອງສິງ 26 ແຕ່ງ, ເມືອງລອງ 12 ແຕ່ງ, ເມືອງວຽງພູຄາ 3 ແຕ່ງ, ເມືອງນາແລ 14 ແຕ່ງ, ທີ່ວະແວງມີຜະສົງສາມະເບນທັງໝົດ 700 ກວ່າອົງ.

ສະພາບຂອງຫຼັງສີໃບລານແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າ, ຄວາມຈົງແລ້ວໃນອະຕິດທະການ ໃນແຂວງທລວງນ້ຳຫ້າ ເປັນເອດທີ່ງ ທີ່ຜູ້ທະສາສະນາ ອະຫຍາຍຕົວຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໃນນັ້ນ

ຫຼັງສີໃບລານກໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ມີຍົມນໍາໃຊ້ກັນ ຢ່າງກວ້າງຂວາງແຕ່ຍ້ອນວ່າອົງເອດນີ້ເຄີຍເປັນສະຫນຼັບສູນ ຂອງສົງຄາມມາເປັນເວລາດົນນາມ ເຮັດໃຫ້ວັດວາອາຮາມກິກທີ່ຈາຍເຜົາພາບຢ່າງຫລວງຫລາຍໃນນັ້ນຊາຕາກໍາຂອງຫຼັງສີໃບລານກໍ່ຕົກເປັນເຫຼື່ອ ຂອງສົງຄາມເຊັ່ນກັນ, ສ່ວນທີ່ຢັ້ງເຕີລືອໄວ້ຈໍານວນທີ່ງ ກໍກິກປ່ອກກົດມອດກິນ ໂດກເປົ້ອຍໄປຕາມການເວລາ, ເພາະວ່າພະສົງອົງຄະເຈົ້າເກົ່າແກ່ໄດ້ນໍາໄປຮັກສາໄວ້ຢູ່ຕາມຖຸບຕາມປາງ ໃນເວລາທລົບໄພຂອງສົງຄາມ ແລະ ເມື່ອກິກສັດຖຸເຂົ້າມາກວາດລ້າງ ກໍໄດ້ປະຖົ້ມໄວ້ຢ່າງຫຼັ້ນ້າເສຍດາຍແລະ ໃນທີ່ສຸດ ຫຼັງສີ ໃບລານເຫຼົ່ານັ້ນກໍເສຍຫາຍໄປໂດຍປະລິຍາຍ, ເຊັດໃຫ້ອງກຸ່ນໃດທີ່ບໍ່ກິກສົງຄາມເຜົາພາບປະຊາຊົນບໍ່ກິກກວາດຕ້ອນ ອົບພະຍົບທີ່ຈາກບ້ານເກີດເມືອງອອນ ຫຼັງສີໃບລານກໍຢັ້ງຄົງກິກຮັກສາໄວ້ໄດ້ຢູ່ເຊັ່ນ : ຢູ່ເອດລ້ອງແມ່ນ້ຳຫາຂອງເມືອງນາແລ ຢູ່ເອດ ເມືອງສິງ.

ໃນ 2-3 ປີມານີ້ ອະແຫມງວັດທະນະທ່າຂອງແຂວງ ກໍໄດ້ເອົາໃຈໃສລົງເລີກຂຸ້ນໍາ ການປຶກປັກສາ ແລະ ຂັ້ນບັນຊີໄວ້ໃນບ້າງເයດ ຄື :

-ເຕັບກໍາບັນຊີຫຼັງສີໃບລານໃນ 13 ວັດຂອງເມືອງນາແລ ມີຈໍານວນ 1,202 ພູກ ມີ 196 ຫົວເລື່ອງ.

- ເກັບກຳບັນຊີໜັງສືໃບລານໃນ 9 ວັດ ຂອງເມືອງສຶງ ມີຈຳນວນ 2,166 ຜູກ ມີ 400 ຫົວເລື່ອງ.

- ເກັບກຳບັນຊີໜັງສືໃບລານ ໃນ 6 ວັດຂອງເມືອງນ້ຳທາ ມີຈຳນວນ 155 ຜູກ ມີ 11 ຫົວເລື່ອງ.

ສ່ວນຍັງເຫຼືອຢູ່ 34 ຫົວວັດນັ້ນ ບໍ່ທັນໄດ້ເກັບກຳບັນຊີເທື່ອ ຈະມີຈຳນວນ ຫັນຍ້ຍໍາຍລໍາໄດ້. ບັນດາຫັນຈິງສືໃບລານ ເຫັນຈຳນັ້ນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວກໍແມ່ນ ສ້າງຂຶ້ນໃນສະເໜີກ່ອນສົງຄາມເຂົ້າມາ ຮຸກຮານເອດນີ້ ຄືກອນປີ 1962 ຄືນໜັງ.

ເຖິງວ່າຫັນຈິງສືໃບລານຈະໄດ້ຂຶ້ນ ບັນຊີໄວ້ແດ່ແລ້ວກໍຕາມ ແຕ່ກໍບໍ່ທັນໄດ້ ໄຈ້ເຢາກປະເພດ ແລະ ສ້ອມແຊຸມເທື່ອ, ມີພຽງແຕ່ໃຫ້ຮູ້ຈຳນວນ ແລະ ຂື່ເລື່ອງ ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ຕາມແບບວິທີວິທະຍາ ຂອງການສໍາ ທລວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີໜັງສື ໃບລານນັ້ນ ຍ້ອນວ່າ: ພວກເຮົາບໍ່ມີຜະນັກງານວິຊາ ການດ້ານນີ້ ແລະ ຂາດເຂັນຫາງດ້ານ ທຶນຮອນ.

ຫັນຈິງສືໃບລານ ທີ່ມີຢູ່ໃນແຂວງ ທລວງນ້ຳທາທຸກວັນນີ້ ຍັງຕີກຢູ່ໃນ ສະພາບທີ່ຮັກສາໄວ້ຕາມຕູ້ ຕາມອຸນ ຕາມຮອມ ຕາມຄວນ ຂອງວັດຕາງໆ ຂື່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຄຸ້ມຄອງ ຮັກສາຂອງພະສົງສາມະເນນ ແລະ ຈຳນວນໜີ່ງກໍຢູ່ນຳຜູ້ເຖົາຜູ້ແກ່ ຕາມ ບັນ ທີ່ມັກຄ່າ, ມັກຄົ້ນຄວ້າ, ເວົ້າເຖິງ ການນຳໃຊ້ໜັງສືໃບລານແລ້ວ ເຫັນວ່າ ໂດຍທົ່ວໄປ ແມ່ນເວລາເຮັດບຸນສິນ ກິນຫານ ພະືກຂອງສົງກໍນຳຫັນຈິງສືໃບລານ ອອກມາເຫດສະໜາ ໃຫ້ແກ່ອອກຕົນ ຍາດໂຍມ ຕາມຄວາມເຫມາະສົມ ຢູ່ຕາມຫ້ອງກຸ່ນຕ່າງໆ ອັນໄດ້ຮັດໃຫ້



ຂໍລະປະບົນເຜົ້າໃຫ້ຕໍ່າ ແລະ ຖະແຫຼງທລວງນ້ຳທາ

ແນວຄິດຈິດໃຈຂອງປະຊາຊົນ ໄດ້ຮັບ ການພັດທະນາໄປທາງທີ່ດີ ມີສິນທຳ ຮູ້ຈັກບາບບຸນຄຸນໂທດ ຂຶ່ງເປັນການ ປະກອບສ່ວນອັນສໍາຄັນ ໃຫ້ແກ່ກໍານັນ ສຶກສາອົບຮົມນ້ຳໃຈສາມັກຄີ ຮັກເຊື້ອ ແພງຊາດ ຊື່ສັດສຸດຈະລິດຕໍ່ບ້ານເມືອງ. ພາກສ່ວນທີ່ມີຄວາມນີ້ຍົມໃຊ້ໜັງສື ໃບລານຫລາຍຢູ່ແຂວງທລວງນ້ຳທາ ແມ່ນຊາວເຜົ້າລື້ ຢູ່ມືອງສຶງ, ມືອງນາ ແລ້. ກຽວກັບການສ້າງໜັງສືໃບລານ ຢູ່ແຂວງທລວງນ້ຳທາ ເຫັນວ່າມີຢູ່ຈຳນວນ ຫັນຍ້ຍໍາຍ ແຕ່ປະຈຸບັນນີ້ຍ້ອນຂາດ ໃບລານ ສະນັ້ນຈຶ່ງຫັນການຈານໜັງສື ໃສ່ໃບລານ ມາຮຽນເຂົ້າໃນຜັບສາ ຜູ້ທີ່ ຍັງຈານໃບລານ ຢູ່ກໍມີແຕ່ຜົກເຖົາຫນານ ທຳວົງ ຢູ່ບ້ານຊື້ ມືອງສຶງເທົ່ານັ້ນ, ຜົກເຖົາຫນານທຳວົງ ມີອາຍຸເຖິງ 80 ກວ່າປີ ແຕ່ກໍຈານໃບລານໄດ້ ຢ່າງສວຍ ກາມ ແລະ ບໍ່ໄດ້ໃສ່ແວ່ນຕາອີກດ້ວຍ, ສ່ວນການສ້າງຜັບສານັ້ນມີຢູ່ທົ່ວໄປ ໃນແຕ່ລະວັດ ເພາະວ່າເມື່ອພະືກຂອງຕົນ ໃດ ຈະລາສັກຫາ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັນທຳໄວ້ໃນ ຜັບສາ ໃຫ້ແກ່ວັດນັ້ນຢ່າງນ້ອຍກໍ 1 ຜູກ

ທີ່ 1 ເລື່ອງ. ເຫດນັ້ນຈຶ່ງຮັດໃຫ້ທໍາ ທີ່ຂຽນໄວ້ໃນຜັບສາ ຢູ່ແຕ່ລະວັດນັ້ນ ມີຢູ່ຫ່າຍສົມຄວນ, ເວົ້າເຖິງການຮຽນ ກໍເຫັນວ່າ ມີລັກສະນະກວ້າງຂວາງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ເຂົ້າມີເທົ່າລື້ ແລະ ໄຕເຫນືອ ເມື່ອຜູ້ໃດໃຫ້ເຂົ້າບວດເປັນ ຜະສົງ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຮັນຕົວທຳ (ສ່ວນ ຫລາຍແມ່ນຕົວທຳລົ້).

ຍ້ອນວ່າຢູ່ແຂວງທລວງນ້ຳທາ ມີຊາວຜຸດ ກວມອັດຕາສ່ວນ 30 ກວ່າ ສ່ວນຮ້ອຍ ສາສະໜາພຸດຍັງມີບິດບາດ ສໍາຄັນ ຕ່າງໆ ເຊື່ອກີ່ຂອງປະຊາຊົນ ດັ່ງນັ້ນ ໜັງສືໃບລານກໍຍັງມີບິດບາດ ສໍາຄັບຕໍ່ຊີວິດສັງຄົມຂອງເວົ້າເຈົ້າຢູ່. ກ້າພວກເຮົາຫາກເຜີ່ມະວິຄວາມເອົາ ໃຈໃສ້ດ້ານນີ້ ກໍຈະຮັດໃຫ້ການປົກປັກ ຮັກສາ ການນຳໃຊ້ ແລະ ການສ້າງ ໜັງສືໃບລານຄົງໄດ້ຮັບ ການຂະຫຍາຍ ຕົວດີຂຶ້ນ.

ກອງປະຊຸມສໍາມະນາວຽກງານ ປົກປັກຮັກສາໜັງສືໃບລານລາວ ທີ່



ຕ່າງກົມນ້າ 10

ເຫລື່ອນັ້ນ ສ່ວນຫລາຍກໍ່ເຕີ້າແກ່ຊະລາ ການປີແລ້ວ. ສະນັ້ນ ການສ້າງໂຮງຮຽນ ປາລິຄືນໃໝ່ ກໍຈະເປັນການດີ. ແນ່ນອນວ່າ ບັນຫານີ້ມັນຈະແມ່ນປະເຕັນທີ່ຢູ່ນອກ ໂຄງການໃບລານຂອງພວກເຮົາແດ່ ແຕ່ໃນເນື່ອມີກອງປະຊຸມຄືແນວນີ້ ຂ້າພະ ເຈົ້າກໍເລີຍຢາກຍົກຂຶ້ນມາ ເພື່ອຈະມີ ແຜນການແກ້ໄຂໃນໂຄກາດຕໍ່ໄປ ແພະ ຄວາມເປັນຈິງໃນປະຈຸບັນ ຄົນບໍ່ຮຸ້ປາລີ ບໍ່ເຂົ້າໃຈຄວາມໜາຍຫຍັງຫມີດ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄວາມໜາຍຕ່າງໆ ທີ່ເວົ້າເປັນພາສາປາລີ ມັບທັງພະສົງ ສາມະແນບເອງ ສ່ວນຫລາຍກໍ່ບໍ່ຮຸ້



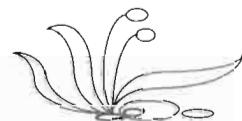
ແຮງ

ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫັນງສີໃບລານ ຂອງກະຊວງຖະແພລງຂ່າວ-ວັດທະ ນະທຳ ໄດ້ມາຈັດຂຶ້ນຢູ່ທີ່ ແຂວງພລວງ ນ້າທາລັ້ນນີ້ ມັບວ່າເປັນຄັ້ງປະຫວັດສາດ ແລະ ມີຄວາມສໍາຄັນຍິ່ງ ຕ່າງໆອະນຸລັກ ຮັກສາຫັນງສີໃບລານ ຂອງແຂວງ ພລວງນ້ຳທາ ເປັນອົດໝາຍອັນສໍາຄັນ ແຫ່ງການຝັດທະນາວັດທະນະທຳ ທາງ

ຕົວຢ່າງ ວ່າ: “ນະໂມຕັດສະ ພະຄະວະ ໂຕ ອາລະທະ ໂຕ ສໍາມາ ສໍາພຸດທັດສະ” ອັນນີ້ ແມ່ນແປວ່າແນວໃດ ມອກຈາກນີ້ອັນ ອື່ນໆ ຍັງມີຫລາຍທີ່ຄົນເຮົາສ່ວນຫລວງ ຫລາຍບໍ່ເຂົ້າໃຈ ຍັນຄົນບໍ່ເຂົ້າໃຈ ຄວາມໜາຍ ຈຶ່ງພາກັນເວົ້າວ່າການຝັງ ເຫດຝັງທໍາເປັນສິ່ງວິມງວາຍ ຫັງໆທີ່ວ່າ ຄໍາສົ່ງສອນ, ບົດຮຽນ ແລະ ຄວາມຮູ້ ຕ່າງໆ ທີ່ເວົ້າເປັນພາສາປາລີ ນັ້ນ ມີຄຸນ ຄາລາຄາແຜງແຫ້ ແລະ ກໍ່ຍັນບໍ່ຮຸ້ ອັນນີ້ຜູ້ນໍາພາ ແລະ ຜູ້ນັບກີສາສະຫບາ ພຸດທັງຫລາຍ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດເລືອກເອົາ ອັນດີ່ນັ້ນອອກມາຫມູນໃຊ້ໃຫ້ມັນສອດ ຄອງກັບແນວທາງຂອງຜັກ-ລັດ ກໍ່ຄື ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບເສດຖະກິດ

ສັງຄົມຂອງພວກເຮົາ ໃນປະຈຸບັນ.

ອັນນີ້ ແມ່ນຄວາມຄິດຄວາມຫັນ ເລັກງົບອຍງອອງຂ້າພະເຈົ້າ ທີ່ຂໍກ່າວ ຕໍ່ກອງປະຊຸມ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມເຊື່ອ ທີ່ນັ້ນ ແລະ ມີຄວາມຫວັງວ່າ ກອງປະຊຸມ ສໍາມະນາຂອງພວກເຮົາ ຈະເປັນແສງ ປະທິບອັນຮູ່ແຈ້ງເຍື່ອງທາງໃຫ້ແກ່ ພາລະກິດປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຜັດທະນາ ຫັງສືຜູກໃບລານຂອງພວກເຮົາ ຈະເລີນ ກ້າວໜີ້ມ້າຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.



ຜະຫຍາຍ່ອຍ

* ເສຍດາຍແຜກສາສິ້ວ ເື່ນແຕງນ້ອງປ່ຽງໄລ ປ້ານນ້ອງໄປຫໍ່ເຫັນ ຕໍ່ໄນ້ປວກຊີກິນ.

ອ່ອນສີ ປະຊາວົງ

ຮ່າງ ວົງດົນເກີນເນື້ອງ ບ້ານທຶນ ເນື້ອງໄຊ ແຂວງຊົມໄຊ

ຜູມປັນຍາຂອງບັນທະບູລຸດລາວ ທີ່ຈາ ລົກໄວ້ໃນຫັນງສີໃບລານ.

ໃນນາມຕາງໜ້າ ໃຫ້ຜະແນກ ຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ແຂວງ ອໍສະແດງ ຄວາມຮຸ້ບຸນຄຸນ ແລະ ຂອບອິກອອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ຕ່າງໆໂຄງການ ປົກປັກຮັກສາຫັນງສີໃບລານລາວ ຊຶ່ງ ມີຄວາມເປັນຫ່ວງເປັນໃຍ ໄດ້ມາເປີດ

ການສໍາມະນາ ຢູ່ແຂວງຫລວງນ້ຳທາ ພວກເຮົາ ແລະ ຜິເສດຂໍສະແດງຄວາມ ຂອບໃຈຢ່າງສູງຕໍ່ທ່ານ ສາສະດາຈານ ຮະເັນ ຮູນຕື່ອຸ່ສ ຜູ້ຂຽວຊ້າມກ້ານຫົມງສີ ໃບລານຂອງ ສະ. ເຢຍະມັນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ ການອຸ່ນຊູ້ຂ່າຍເຫລືອ ວຽກງານປົກປັກ ຮັກສາຫັນງສີໃບລານ ຢູ່ແຂວງຫລວງນ້ຳ ທາ ຂວາຂ້າພະເຈົ້າ.

ສຽງຈັກ ... ກອງປະຊຸມ



* ພະອາຈານ ລໍາຍອນ ປະທານ ຜ.ສ.ລ. ແຂວງອຸດິມໄຊ

"ເປັນນີ້ມີດໜາຍທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນແນວທາງອັນກຶກຕ້ອງເປັນທໍາ ຂອງຜັກ ແລະ ລັດເຮົາ, ຫັງສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນ ສັດທາອັນແຮງກໍາຂອງ ກະຊວງກະແໜລົງຂາວ-ວັດທະນະທໍາ ແລະ ລັດຖະບານ ສ.ສ. ເຢຍຮະມັນ ທີ່ໄດ້ຊອກຊອງທາງ ເຮັດໃຫ້ພະທຳມະວິໄນ ບັນດາຄໍາຜິດິກາ ຕ່າງໆ ໄດ້ຮັບການອະນຸລັກສິບຕໍ່ໄປ"

* ທ່ານ ຊຽງຈັກແຜ່ງ ປະທານແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງອຸດິມໄຊ

"ເປັນການຊັງຍຸໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ພະສົງ ໄດ້ສະດຸງໄວ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງໃນລາຍ ກໍ່ສືບວັດທະນະທໍາເກົ່າແກ່ຫລາຍອັນຕິມ ເຮັດໃຫ້ຊາວພຸດທະສາສະນິກກະຊົນ ມີຄວາມເຫັນວົມໃສຕໍ່ວັດວາສາສະໜາຫລາຍອັນ".



* ທ່ານ ນາງ ສີມືວ

ປະທານສະຫະຜົນແມ່ນີ້ ແຂວງອຸດິມໄຊ

"ກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ໄດ້ສັງຍິນໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜັກ-ລັດຖະບານ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ ປັບປຸງ ແລະ ເສີມອະຫຍາຍວຽກງານວັດທະນະທໍາໃຫ້ດີອັນກວ່າເກົ່າ ແລະ ຈະກາຍເປັນຮູບປະທຳຕົວຈິງ ທີ່ລົງສູປະຊາຊົນຢ່າງແທ້ຈິງ"



* ທ່ານ ທອງຍິນ ຄຸນສະຫງົາ

ຮອງຫົວໜ້າຜະແນກກະແໜລົງຂາວ-ວັດທະນະທໍາ ແຂວງຜົງສາລີ

"ກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ຈະກາຍເປັນແສງສະຫວາງເຢືອງທາງ ໃຫ້ແກ່ການສືບຕໍ່ວຽກງານການອະນຸລັກ ວັດທະນະທໍາທາງວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈ ຢູ່ແຂວງຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ ເຮັດໃຫ້ແຂວງຜົງສາລີ ມີຄວາມໜວງອັນຕິມ ທີ່ຈະໄດ້ມີໂຄກາດຕ້ອນຮັບການມາຢ່ຽມຢ່າມຂອງໂຄງການໃນອານາຄົດ ..."



* ທ່ານ ຂວງເຜັດ ສີລິປັນຍາ ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ເມືອງຫຼວຍຊາຍ ແຂວງປ່ັນກົວ

" ບໍ່ສະເພາະແຕ່ໄດ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັບຮູ້ທິດທາງ ແລະ ວິຊາການໃນການປົກປັກຮັກສາຫນັງສີໃບລານທີ່ນັ້ນ ແຕ່ຍັງໄດ້ມີໂຄກາດແລກປ່ຽນບົດຮຽນດ້ານວັດທະນະທໍາ ກັບນັກປາດ ອາຈານ ຜູ້ມີຄວາມຮູ້ຫລາຍທ່ານ ... "



* ທ່ານ ຕານຊາຍ ສຸທິຈັກ ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ເມືອງນາແລ ແຂວງຫລວງນ້ຳຫາ

" ຂ້າພະເຈົ້າຈະນໍາເອົາບົດຮຽນ ແລະ ເນື້ອໃນອັນລັ້ຄ່າອອງກອງປະຊຸມ ຄັ້ງນີ້ໄປເຜີຍແຜ່ ເພື່ອກະກຽມການໄປຮອດໄປເຖິງຂອງໂຄງການ ເຊິ່ງເປັນຄວາມຄອງຄອຍທີ່ມີມາດິນ ຂອງປະຊາ ອຸນເມືອງນາແລ.



* ທ່ານ ນາງ ຈັນສຸກ ເມກສະຫວັນ ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ເມືອງປາກແບງ ແຂວງອຸດືມໄຊ

" ພາຍຫລັງໂຄງການນີ້ ໄດ້ລົງຄ່ອນໃຫວຢູ່ເມືອງປາກແບງ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ ພະສົງ, ຊາວບ້ານ ມີຄວາມພາກພູມໃຈ ຕໍ່ກັບວັດທະນະທໍາອັນເກົ່າແກ້ຂອງ ຕົນເອງຢ່າງບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ ເຮັດໃຫ້ມີຜົນງານຫລາຍຢ່າງ ມາອວດອ້າງ ຕໍ່ກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ".



* ທ່ານ ໃນ່ຈຳນວນ ປະທານແນວລາວສ້າງຊາດ ເມືອງຫລວງນ້ຳຫາ ແຂວງຫລວງນ້ຳຫາ

" ເປັນການເປີດຫຼຸເປີດຕາໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນແຂວງຫລວງນ້ຳຫາ ໄດ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັບຮູ້ຄຸນຄ່າຫາວັງພູມປັນຍາຂອງລົມບູຮານຢ່າງເລີກເຊິ່ງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ ທຸກພາກສວນຕ້ອງໄດ້ມາຮ່ວມມືກັນ ໃນການຄ່ອນໃຫວວຽກງານນີ້ ".

ເລື່ອງນິຫານ ຫ້າວຄໍາຟອງ

(ຄັດຈາກໃບລານ ວັດທະນີ້ນທີ່ມັນ ມ.ຖຸລະຄົມ ແຂວງວຽງຈັນ)

ສັງຮອມເລື່ອງໂດຍ : ບຸນເລີດ ທໍາມະຈັກ

* ຫ້າວຄໍາຟອງ ລູກຊາຍຂອງແສນໄຊ ເກີດຢູ່ບ້ານປັດຈຸນຕະຄາມແຫ່ງທນີ້ງ ເຊິ່ງມີແມ່ນ້ຳ ຂັນລະຫວ່າງ ເມືອງຈຳປານະຄອນຫຼາງກ້າວວາ ອອງແມ່ນ້ຳຂອງ.

* ນອກບໍລິເວນຂອງເມືອງດັ່ງກ່າວ ມີຄອບຄົວຮ່າງມີຕະກຸນທນີ້ງ ມີລູກສາວດຽວ ຊື່ນາງ ປົວທອງ ເມື່ອເກີດມາ ອາຍຸໄດ້ 16 ປີ ມີສີສັນວັນນະອັນສວຍສຶດງົດງາມ ເປັນທີ່ກີກເນື້ອເຜິ່ງໃຈ ຂອງບັນດາຫນຸ່ມນ້ອຍໃນລະແວກນັ້ນ, ນາງເປັນລູກສາວດຽວຂອງແມ່ຄໍາແພງ ແລະ ແສນສີ. ໃນເອດເຫດສະບານເມືອງຈຳປາ ຄວາມຊ່າລືວ່າ ນາງເປັນຜູ້ມີຮູບໂສມອັນງົດງາມ ເຮັດໃຫ້ອ້າຍຫນຸ່ມຊື່ຄໍາຟອງຄືດຢາກໄປທຽວ ແລະ ເຫັນນາງບົວທອງ ທີ່ມີຄວາມຊ່າລື ຈຶ່ງໄດ້ລາຝ່າມແມ່ແຫ່ງຕົນ ເພື່ອໄປຊອກຫລັ້ນຕາມປະສາຊາຍຫນຸ່ມ ໂດຍແນໃສ່ນາງສາວຜູ້ຊ່າລື ຂື່ບົວທອງ ທີ່ຢູ່ຝາກນ້ຳ ການໄປຕ້ອງໄດ້ຂີ່ເຮືອຂໍາມົາໄປກ້າວວາ ແລະ ໄປທຽວໃນແລງຂອງວັນທນີ້ ຜົດເຮືອພາຍເລາະໄປຕາມນ້ຳ ຫ້າວກໍໄດ້ພັນນະນາຖື່ງທີ່ວັດ ແລະ ທ່ານໆປຸປາທີ່ມີໃນຫ້ວຍນ້ຳ ເຊິ່ງກໍມີຫລາຍຍ່າງຫລາຍອັນ ຈົນໄປເກິ່ງຜົ່ງຝາກໃນກໍເປັນເວລາພຳດີທີ່ນາງບົວທອງ ສາວຊ່າໄດ້ລົງອາບນ້ຳໃນທ່າທີ່ຫ້າວໄດ້ເອົາເຮືອໄປຈອດຝຳດີ ຫ້າວກໍໄດ້ສັງຊອມເບິ່ງກິລີຍາຫ່າຫາງລັກສະນະຫຼຸກຢ່າງ ເຫັນວ່າ ນາງເປັນຄົນງາມດັ່ງຄວາມຊ່າລືແຫ້.

ຫ້າວກໍໄດ້ຕັກຫາຍປາໄສ ໂອ້ລົມກາມຂ່າວ ໃນລະຫວ່າງການເວົ້າຈາປາໄສ ໃນທາງຊຸ້ສາວ ຫ້າວກໍກາມເກິ່ງຄວາມສຸກຫຼຸກ ແລະ ຊາຍໃນຝຶນຂອງນາງວ່າ ຍັງມີຫລືບໍ່ ສາວບົວທອງກໍໄດ້ຕອບໄຕດ້ວຍຜະຫຍາຍຍອຍຫລາຍແນວ ນາງກໍບໍ່ອກວ່າ ຍັງໄສດ ບໍ່ມີຄູ່ ປຽບດັ່ງກ່າວດໍາ ບໍ່ມີຜິຍຢາກໄດ້ ຫ້າວກໍອຸປະນຸມ ດັ່ງຫ້າວ ລົມທອງ ໄດ້ໄປຈອນນາງຊົມຜູ້ ລູກຜະຍາຊົມຜູ້ບັດກື່ວ່າເປັນວາດສະຫນາຂອງຊາຍຫນຸ່ມ ທີ່ໄດ້ມາພິບນາງງາມທີ່ສຸດ ທີ່ເຄີຍເຫັນມາ.

ຫັງສອງຫ້າວສາວໄດ້ໂອລົມ ຈົນເປັນທີ່ກີກເນື້ອຕ້ອງໃຈ ນາງກໍລາຈາກຫ້າວກັບເຮືອນ ແລະ ຫ້າວກໍໄດ້ສັງວ່າ ໃນຄໍາຄືນນັ້ນ ຫ້າວຈະໄປຫານາງ ໃນທີ່ບໍ່ອນອນ. ຜໍນາງກັບໄປຮອດບ້ານ ກໍກີກຜໍ່ກາມວ່າ ນາງໄປທາງໄດ ຈົນຄໍາມືດນາງກໍບໍ່ອກຝ່ວ່າ ໃຂອານນ້ຳ, ເມື່ອແລ້ວພາເວົ້າແລງ ນາງກໍໄດ້ນອນຄອຍວ່າ ເມື່ອໄດ້ອ້າຍຫ້າວຈະໄປຮອດ ສິດວ່າ ຫ້າວຄື່ງຈະຕົວເລີວ່າ ບໍ່ມີຄວາມຈິງ, ຜົດເວລາ ຫ້າວກໍໄດ້ລັກລອບໄປຫານາງໃນຕອນກາງຄືນ ແລະ ພ້ອມດັນລັກຜໍແມ່ລົງໃປຫລັນ ອຸມຊຸ່ອນກ່ອນສະເໜນ ໃນສວນໃກ້ເຮືອນ ຈົນໃກ້ສະຫວ່າງ ຫ້າວກໍລານາງ ຜື້ອຈະກັບຄືນບ້ານ, ນາງບົວທອງກໍໄດ້ກັບຄືນເມືອສູ່ທີ່ນອນຂອງຕົນ, ໂດຍຜ່ານຫ້ອງນອນຂອງຝ່ໄປ.

ກ່ອນຈາກ ຫ້າວຄໍາຟອງ ກໍໄດ້ໃຫ້ຄໍາຫີ້ນສັນຍາວ່າ ຈະຫາເກົ່າແກ່ໄປສູ່ຂໍຕາມປະເພນີ ອໍໃຫ້ນາງຄອງຄອຍເຝື່ອໃຫ້ໄດ້ກັບມີອຮອດຝຳແກ່ກ່ອນ ອາດປ່ວກົນ 3 ວັນ.

ຈາກນັ້ນ ຄໍາຟອງກໍໄດ້ກັບມາສູ່ເຮືອພາຍ ທີ່ຕົນຜູກໄວ້ແຄມຫ່າ ເຕັການທີ່ບໍ່ຄາດຜົນ ກໍເກີດຂຶ້ນ ພ້ຫ້າວພາຍເຮືອມາ ຕາມລໍາແມ່ນ້ຳ ເພື່ອກັບຄືນບ້ານ ກໍເກີດພາຍໃນລົມອັນພິລິກເຜິ່ງກົວ ເຮັດໃຫ້ເຮືອຂອງຄໍາຟອງ ຫລັມລົງໃນກາງນະທີ (ວັງນ້ຳ) ເຮັດໃຫ້ຫ້າວຄໍາຟອງຈົນລົງໃນແມ່ນ້ຳຕາຍ ຈົນໃຫລໄປຄ້າງທີ່ດອນແຫ່ງທນີ້ງ ຈຶ່ງມີລູກສາວຜະຍານາກ ຊື່ ປົວເຄືອ ຂັ້ນມາ ທຽວຫັ້ນໃນດອນກາງນ້ຳ ເຫັນມີຊາຍຫນຸ່ມອນຕາຍຢູ່ ກໍຈຶ່ງໃຊ້ຄາຖາອາຄົມເປົ່າຄືນ ແລະ ກັບຜົດເປັນຄົນພາຫ້າວລົງໄປຫາຝ່ ຢູ່ມືອງນາກບາດານ ຜົດເກິ່ງຜົ່ງພະຍານາກ ກໍໄດ້ຖາມເກິ່ງຄວາມເບັນມາ ແລະ ຮູ່ວ່າ ເປັນແມ່ວຄົນ ທີ່ໄປທຽວ ຂອກຫາມຍ ພະຍານາກກໍໄດ້ຍົກລູກສາວໃຫ້ເປັນເມຍ, ດ້ວຍເຫັນວ່າ ຄຸ້ຄວນກັບລູກຕົນ ນັບແຕ່ມີນັ້ນມາ ກໍໄດ້ເວລາ 3 ວັນແລ້ວ.

ສວນນາງປົວທອງ ຊູ້ເກົ່າຂອງຄໍາພອງ ເມື່ອໄດ້ເວລານັດຫມາຍ ບໍ່ເຫັນຊາຍມາສູ່ຂໍ ກໍຄິດໄປຕ່າງໆ ນາງ ຄິດວ່າ ອ້າຍບໍ່ຈະຫລອກຕົວຕົນ ແລ້ວກໍມີຄໍາກັງວິນຫລາຍ ຈຶ່ງໄດ້ບາຍເອົາມີດມາແຫງຄໍຕົນຕາຍ ດ້ວຍຄວາມອາໄລຮັກເຖິງ ຊາຍຊູ້ ເຮັດໃຫ້ເຫດການໃນເຮືອນຂອງເຕົ້າ ແສນສີ ອົນລະຫິນ ທຸກຄົນກໍຕົກໃຈວ່າ ເຫດໃນນາງຈຶ່ງອ້າເກົວຕາຍ, ເຫດການໄດ້ ເປັນໄປຕາມປະເພນີ ຄືຊາວບ້ານ ກໍໄດ້ພ້ອມກັນມາເຮັດຫີ່ບໍຣັດໂຮງໃສ່ນາງ ເພື່ອຈະນໍາໄປຜິດທີ່ປ່າຊ້າ ແຕ່ກໍມີການຄົບງັນ ກັນອີກ 3 ຄືນ. ສ່ວນທ້າວຄໍາພອງ ເມື່ອໄດ້ນາງປົວເຄືອ ລູກສາວພະຍານາກເປັນເມຍ ກໍສົມສູ່ຢູ່ກິນເປັນເວລາ 3 ຄືນ ກໍໄດ້ປຶກສານໍາ ຜໍແມ່ຂອງນາງວ່າ ຢ່າກເມືອໃຫ້ຂ່າວແກ່ຝ່າມໍແມ່ຕົນ ຈຶ່ງໄດ້ພ້ອມກັນໄປລາຝ່າມໍຂອງປົວເຄືອ ພ້ອມທັງປົວເຄືອອ່າງ ກໍຂັນອາສາໄປນໍາຫ້າວຄໍາພອງ. ໃນເວລາດຽວກັນ (ຝ່າຕາ) ພະຍານາກ ກໍຄິດຍາກໄປທ່ຽວເມືອງມະນຸດ ກໍຈຶ່ງມີພະຮາຊະ ອາດຍາໃຫ້ເສນາອາມາດ ນັກສະຫຼົມທັງຫລາຍ ຕົກແຕ່ງເຕື່ອງບັນນາການ ແລະ ພ້ອມກັນນີ້ຮະມິດ ເຮືອແກ້ວ ແລ້ວກໍພ້ອມກັນຂັ້ນມາເມືອງຄືນ ເຮັດໃຫ້ຄວາມໄກລາຫົນ ຄິກຄົ້ນເກີດຂັ້ນຕາມລໍາແມ່ນ້າ (ໃນທັນສີບອກວ່າ) ໃນເອດ (ແມ່ນ້າຂອງເຮົານີ້ ແກ້ບ ຊຽງຄານ) ເມື່ອມາຮອດຝັ່ງນ້ຳໃກ້ກັບເມືອງຈຳປານະຄອນ ຊາວນາກ ແລະ ຜໍພະຍາຂອງນາງປົວເຄືອ ກໍນີຮະມິດ ຫຳປະລຳ ຜັກເຊົາໄວ້ແຕ່ທີ່ໄກ ແລະ ໃຫ້ທ້າວຄໍາພອງກັນນາງປົວເຄືອ ເມື່ອຫາເຮືອນຝ່າມໍ ເພື່ອຂໍສົມນາ.

ເມື່ອໄປເຖິງຝ່າມໍ ຕ່າງກໍໄດ້ການຂ່າວຄວາມເປັນໄປສຸກທຸກ ແລະ ເລົາເຖິງຄວາມເປັນມາຂອງຫ້າວ ທີ່ກິກ ເຮືອຂວ້າ ແລະ ດີໄປເປັນເຂີຍຂອງພະຍານາກ ແລະ ໄດ້ນໍາເອົາບໍລິວານມາຢາມປູ່ຢ່າ ແຕ່ວ່າໄດ້ຜັກເຊົາຢູ່ນອກວຽງຜູ້ນ.

ສຸດທ້າຍ ຫ້າວຄໍາພອງກໍໄດ້ການເຖິງນາງປົວທອງ ຊູ້ເກົ່າ ຜໍແມ່ກໍໄດ້ບອກຂ່າວວ່າ ນາງໄດ້ແຫງຄໍຕາຍ ຍ້ອນຄວາມ ເປັນຫ່ວງເປັນໃຍນໍາຫ້າວຄໍາພອງ ເມື່ອໄດ້ຍືນດັ່ງນັ້ນ ຫ້າວກໍໄດ້ວ່ົງວອນໃຫ້ ນາງປົວເຄືອ ມະຕົນໄດ້ຊ່ວຍຊູບຊີວິດໃຫ້ ນາງປົວທອງຄືນມາ ແລ້ວກໍພ້ອມກັນໄປທີ່ບ້ານຂອງນາງ ແລະ ໄດ້ເສັກຄາກາເປົ່າເອົານາງຄືນ ຜໍແມ່ຂອງປົວທອງ ກໍໄດ້ມອບໃຫ້ ຫ້າວຄໍາພອງ ເອົາເປັນລຸກ ເປັນເມຍອີກຜູ້ໜຶ່ງ.

ເຫດການເຄາະຮ້າຍໄດ້ຜ່ານຝັ້ນໄປ ແລະ ຄວາມສຸກຂີສະຫວັດດີ ໄດ້ກັບຄືນມາເປັນປົກກະຕິ.

ດັ່ງນັ້ນ ບັນດາພະຍານາກ ແລະ ບໍລິວານກໍພາກັນເດີນທາງກັບຄືນສູ່ເມືອງນາກ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ບັນດາບໍາວສາວ ທັງ ຊາວນາກ ແລະ ຊາວຄົນໄດ້ມີຄວາມລັ້ງເຄີຍຮັກແງງ ໃນຖານຊູ້ສາວ ເມື່ອໄດ້ຂ່າວຈະມີການຈາກກັນ ຈຶ່ງເກີດການສັງລາ ແລະ ມີຄໍາຜະຫຍາຍອກໄຍກັນ ດັ່ງຄໍາກອນຕໍ່ໄປນີ້

ບັນສາວນາກສັງບໍ່ວິເມືອງຄົນ

✿ ເມື່ອນັ້ນ ຜຣະບາດຕ້ານ	ສອນລູກບໍ່ຮະບວນ
ພຣະຈຶ່ງເຕີນໄໂຍຫາ	ສູ່ຄົນດາຫ້າງ
ເຮົາກົມາເຊົາຢັ້ງ	ເມືອງຄົນເຫິງມາກ
ເຮົາຈັກ ກັບຕາວຕັ້ງ	ຄືນເຂົ້າສູ່ເມືອງ ກອນແລ້ວ
ແຕ່ນັ້ນ ເຂົາກຳພັງກອນແຈ້ງ	ລາຊາເຕີນປ່າວ
ເຂົາກຳ ຄິດຄົ່ງແຄ້ນ	ດອມຊູ້ສູ່ຄົນ
ຝູ້ງໝູ້ ມົງແງງສັຍ	ຊາຍຮາມອຸ່ມຈູບ
ເຈົ້າຈັກ ຫມືຈາກຂ້ອຍ	ວັນນີ້ດ່ວນເມືອງ ແລ້ນ
ຄັ້ນວ່າ ເມື່ອເຖິງຫຼອງ	ພະວັນນົງເມືອງນາກ ເມື່ອໃດ
ຢ່າໄດ້ ລືມພຣະຜິ້ອຍ	ທາງເບື້ອງຝ່າຍຮຸມ ແຕ່ຫ້ອນ

ຜຶ້ກໍ ຄິດຍາກັງ
 ເຈົ້າຢ່າ ໄລລິມຮຽມ
 ບັດນີ້ ຫົງສາຮ້າງ
 ນົກເຈົ້າພອຍຜັດຮ້າງ
 ຜູງຫມູ່ ກອຍມັນຮ້າງ
 ເອົ້າກາກຫົມືຈາກເລົ້າ
 ອັນວ່າ ກາເວົາຮ້ອງ
 ກັບທັງ ໂພນໂດກຮ້ອງ
 ໂອນຈອມຫົວ ຫນີໄກຂ້ອຍ
 ຜຶ້ຈັກໄປປາກເວົ້າ
 ເມື່ອນັ້ນ ສາວຮາມຕ້ານ
 ນ້ອງຫາກ ຄິດໄສກັງ
 ບັດນີ້ ປາຊີຫົມືໄກເຂົ້າ
 ຫມາກຈົບຫົມືຈາກຊ້າ
 ກອຍ ມັນຫົມືໄກກ້ວຍ
 ນົກຈອກໄກພຸ່ມໄມ້
 ໂອນໆ ທມາກເຂື້ອ ໄກໄຫສົມ
 ຄິດຍາກແດ ເມື່ອຊີຫລັບປິ່ນແປ້
 ອັນຫນຶ່ງ ເກສາຫົມືໄກຊ້ອງ
 ກີບຂຽດຫົມືຈາກນຳ
 ແມວໄຟງຫົມືໄກຍ້ວ
 ຮອກດ່ອນໄກຫມາກັງວ
 ນົກເຂົ້າຫົມືໄກເຂົ້າ
 ວິບາກຫົມືຈາກເຈົ້າ
 ມັນແຊງໄກມັນພ້ວ
 ເຈົ້າບໍ່ຄິດອ່າວເອື້ອ
 ຜົວຄວາຍຫົມືໄກເຫຍ້າ
 ທມາກເບີບຫົມືຈາກຕົ້ນ
 ອິນພິມຫົມືໄກພ້າ
 (ມັນ) ອິນໝູ້ໄກຫມືຕົ້ມ
 ຄໍາແດງຫົມືໄກເບົ້າ
 ຕິບນວດຫົມືຈາກຊ້າ

ເຮົາຊີພາກໄກກັນ ນິ້ນາ
 ທັນຄະນິງເຖິງອ້າຍ
 ວາງຄອນປະເປົ່າ ແລ້ນ
 ໄກນ້າລ່ອງລອຍ
 ໄກເຕີນຜັດຜາກ
 ຄວາຍເຖົາຊີຫງ່ວມຫົງວິຈາ
 ໄກຜົວຫຼາໄສກ
 ຫາຊູ້ດັ່ງຮຽມ ນີ້ແລ້ວ
 ຄອຍໃຟບໍ່ເຫັນມືອນຮູບ ພະອວນແລ້ວ
 ຈາຕ້ານຕໍ່ຜູ້ໃດ ນີ້ແດ
 ກະເໜລັງຄໍາຮັບຜາກ
 ປານໄຂ້ປ່ວຍປີ ຫັ້ນແລ້ວ
 ສອງເຮົາຊີໄກພາກ ກັນແລ້ວ
 ຊີລາຮ້າງຈາກກັນ
 ຍາຄວັນຊີລາກອກ
 ຮັງຊີເສົ້າໄສກມະໂນ
 ຊີຮາມຊົມກົວກິ່ນ
 ໄກເຈົ້າປວດສະເໜນ ແລ້ນ
 ຊອງພູໄກສີສຽດ
 ຊີຮາມຮ້ອງຊວາແຊວ
 ສາວລາວຊີເຮຣອນ
 ຊີຮາມແຫັນຫມາກກະເບົາ
 ຊີເອົາໃຈຫົມືຈາກ ບໍ່ນ
 ຊີຮາມເຂົ້າຂາດແລງ
 ສາວຮາມຊີໄກບ່າວ
 ເຖິງຂ້ອຍສ່ວນຊີຕາຍ ບໍ່ນ
 ປາຫາຊີໄກເກີບ
 ຄົນຊີໃຫ້ຢາກກິນ ແລ້ນ
 ພວງມາລາຊີໄກຄູ່
 ສົມຊີຮ້າງງາຈາກທັມ
 ເສົາເຮືອນຊີທຳດວດ
 ຊີຈາເຈົ້າຕ່າວຄືນ ກ່ອນແລ້ວ

ຂອງ ຂາຍ ສີ່ງຄະລົງ

ລິດຈະນາໂດຍ : ນະຫາສົ່ວົງ ບົວສືສະຫວັດ
(ຄັດຈາກປຶ້ມ ຄໍາພີ ຮາຊະສາດ)

ຄ້າວ່າ “ຄະລົງ” ເປັນພາສາລາວເດີມ ມີຄໍາຫມາຍບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງອະທິບາຍ ຄົນລາວທີ່ໄປເຮົ້າໃຈດີເນື້ອໃນມີຄໍາຫມາຍຫ້າມຢູ່ໃນຕົວ ເພະມັນບໍ່ດີບໍ່ງາມ ບໍ່ເຫັນມາຈະ ບໍ່ສົມ ເປັນບາບ ເປັນກໍາ ກ້າວ່າເຮັດອັນໄດລົງໄປຜູ້ຕັ້ງໆຜູ້ແກ່ທັກຫວຽວວ່າຄະລົງ ຄະລົງ ຄໍານີ້ເປັນຄໍາສັກສິດ ຜູ້ທຳຈະບໍ່ກ້າທຳໄປ ຄໍວ່າຄະລົງຈຶ່ງກີເປັນປະເພນີຕັກເຕືອນກັນສືບຕໍ່ມາ ຈົນເທົ່າກາລະບັດນີ້ ຈະນຳມາສະແດງໄວ້ຝ່ເປັນຕົວຢ່າງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

ຄະລົງກ່ຽວກັບການກິນ

- * ໃຫເຮືອນດຽວກິນບໍ່ພ້ອມກັນ ຜູ້ນ້ອຍກິນກ່ອນຜູ້ໃຫຍ່ ໝຍກິນກ່ອນຜົວ ຄະລົງ.
- * ຜູ້ໃຫຍ່ກິນເງື່ອນຜູ້ນ້ອຍ ຜົວກິນເງື່ອນເມຍ ຄະລົງ.
- * ກິນເຮົ້າບໍ່ອັດຝາກອ່ອງ ບໍ່ຮູ້ເກັບຮູ້ມ້ຽນ ຄະລົງ
- * ເອົາເງື່ອນໃຫ້ຫານ ຄະລົງ
- * ກິນອ້າປາກ ແລບລັ້ນ ແລຍປາກແລຍມີ ກິນຄໍາໃຫຍ່ ກິນສຽງດັງ ກິນບໍ່ເປັນຍາມ ກິນບໍ່ຮູ້ຈັກປະມານ ຄະລົງ.
- * ກິນນັ້ນລາຍຄາຍຂຶ້ນມູກເວລາກິນ ຄະລົງ
- * ກິນເອົ້າມີຊ້າຍ ເວລາກິນເວົ້າກັນ ເອົາມີເຫົ້າຂວາ ເຫົ້າຊ້າຍເວລາກິນ ກິນຄ້ຽວບໍ່ແຫລກ ຄະລົງ.
- * ກິນເຮົ້າກັບຊັ້ນຄວາຍຊັ້ນງົງວ ຄະລົງ ແພາະຄວາຍງົງວເປັນສັດມີຄຸນ.
- * ກິນເຫັນ ກິນສ້ຽງ ກິນກ້ຽງສະໜມໜໍລ ຄະລົງ
- * ໄດ້ກິນຊັ້ນບໍ່ສົງອາ ໄດ້ກິນປາບໍ່ສົງປູ່ ຄະລົງ
- * ກິນອື່ມແລວບໍ່ຍົກມີໃຫວ້ເຂົ້າ ຄະລົງ
- * ກິນເອົ້າໂຕ ໂສຄວາມເຜິ່ນ ຄະລົງ

ຄະລົງ ກ່ຽວກັບການຍິນ

- * ຜູ້ຍິງຍິນຍຽວ ຄະລົງ
- * ຜູ້ນ້ອຍຍິນໃກ້ຜູ້ໃຫຍ່ ຄະລົງ
- * ໃຟ້ເອີຍຍິນໃກ້ເຈົ້າໂຄດ ເຈົ້າວົງ ຄະລົງ

ຄະລົງ ກ່ຽວກັບການຍ້າງ

- * ຜູ້ນ້ອຍຍ້າງໃກ້ຜູ້ໃຫຍ່ ໃຟ້ເອີຍຍ້າງໃກ້ເຈົ້າໂຄດລຸງຕາ ຄະລົງ
- * ຂັ້ນເຮືອນບໍ່ລ້າງຕິນ ຍ່າງທີ່ບິນຂັ້ນຂັ້ນໄດ ຍ່າງເທິງເຮືອນແຮງ ຍ່າງລາກຕິນ ຄະລົງ
- * ໝຍຍ້າງເອົາຜ້າເອົາສັ້ນປັດປ່າຍຜົວ ຄະລົງ
- * ຍ່າງກ່ອນເຈົ້າທິວ ເວົ້າຢອກເຈົ້າທິວ ເຂົ້າວັດເວົ້າສຽງດັງ ອື່ມໍາເຂົ້າວັດ ລວງງົງວ ຄວາຍໃນວັດ ຄະລົງ
- * ຍ່າງໃກ້ເຈົ້າທິວ ຢົກນເງົາເຈົ້າທິວ ຄະລົງ
- * ບ່າງຜັກແຕງຕຽວ ຍ່າງເຫັນຫັນເຈົ້າໄອດຕານາຍ ຄະລົງ
- * ໃປຈອບຜົງເອົາເວົ້າພື້ນທານຂອ້ວນກັນ ຄະລົງ
- * ໃປລັກຮ່ວມທຶນກັນ ຄະລົງ

- * ໄປເອົາບຸນກາຍບ້ານ ບໍ່ຮູ້ແລງຮູ້ງາຍ ຄະລຳ
- * ຜົວໄປຄ້າມຍແຕ່ງແຜດ ຄະລຳ
- * ໄປໂຮ່ເນື້ອອອກຊື່ວັນ ຄະລຳ
- * ໄປບໍ່ຊ້າງ ຍ່າງບໍ່ງາມ ຄະລຳ
- * ໄປບໍ່ລາ ມາບໍ່ຄອບ ຄະລຳ

ຄະລຳ ກຽວກັບການນິ້ງ

- * ຜັນອອຍນິ້ງສູງກວ່າຜູ້ໃຫຍ່ ໃຟ້ ຫລືເຊີຍນິ້ງສູງ ຫລືນິ້ງຂາໄຂວ້ຫ້າງຕໍ່ຫນ້າ ເຈົ້າໂຄດລູງຕາ ຄະລຳ
- * ຜູ້ຍິງນິ້ງອັດສະຫມາດ ຄະລຳ
- * ນິ້ງອັດສະຫມາດເວລາຟັງແຜດ ນິ້ງກິນເຂົ້າ ນິ້ງຟັງເຈົ້າໂຄດບອກສອນ ຄະລຳ
- * ນິ້ງຕັນຜັກຖຸ ນິ້ງຕັນຂັ້ນໄດ້ ນິ້ງໝາມອນ ນິ້ງກາງຜູ້ຕັ້ງ ຄະລຳ
- * ຜູ້ໜຶ່ງຍືນ ຜູ້ໜຶ່ງນິ້ງໂອລິນກັນ ຄະລຳ
- * ນິ້ງເຫີ່ງຫົວບອນນອນຂອງຕົນ ຫລືຂອງຜູ້ອື່ນ ຄະລຳ

ຄະລຳ ກຽວກັບການນອນ

- * ນອນຂວ້າ ນອນຫງາຍ ນອນສະແດງຫ້າຍ ຄະລຳ
- * ນອນປິ່ນທົວໄປຫາງຕາເວັນຕິກ ຄະລຳ
- * ເມຍນອນກອນ ຕື່ນຫລັງຜົວ ຄະລຳ
- * ນອນຫງາຍຫລັນດາບ ນອນຄາບນິມແມຍ ເລຍຄົມມິດ ຄະລຳ
- * ກ່ອນນອນບໍ່ລ້າງຕົນ ລຸກຂຶ້ນບໍ່ລ້າງຫນ້າ ຄະລຳ
- * ເອົາເສື້ອຜົ້າເກົ່າມາຫມູນຕາງໝາຍ ຄະລຳ
- * ເປັນໃຟ້ ເປັນເອີຍ ນອນເປົງ ຄະລຳ
- * ບໍ່ສົມມາກ້ອນເສັ້ນ ຄືໄຟ ແມ່ຂັ້ນໄດ້ ຜັກຖຸ ໃນວັນສິນ ວັນພະ ກ່ອນນອນ ຄະລຳ
- * ອັ້ນວົ່າຫມາກນອນກາງຊື່ນ ຄະລຳ
- * ເມຍບໍ່ສົມມາຜົວໃນວັນພະວັນສິນ ຄະລຳ
- * ຫລັມຫມາກຮຸກ ຫມາກສະກາ ໃນເຮືອນຄົນຢັ້ງບໍ່ທັນຕາຍ ຄະລຳ
- * ໄປຫາໝໍຢາເວົ້າໃຫ້ຄົນໄຂ້ໄດ້ຍືນ ຄະລຳ
- * ແທກໂທຄົນໄຂ້ ເຜື່ອຕັດໄລງ໌ໃຫ້ຄົນໄຂ້ເຫັນ ຫລືໄດ້ຍືນ ຄະລຳ

ເຈົ້າຂອງ

ຄະນະຈັດທຳ

ໂຄງການປົກປັກຮັກສານິ້ງສີໃບລານລາວ
ສ້ານັກງານ
ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ
ຕຸ້ປ.ມ. 6244 ໂທລະສັບ 21 3029

ຫົວໜ້າບັນນາທິການ	: ບຸນເລີດ ທຳມະຈັກ
ຜູ້ຂ່ອຍບັນນາທິການ	: ຈັບສະນຸດ ທີ່ລະກຸນ
ຈັດໜ້າຄອມພິວຕີ	: ຄຳມັກ ວົງສັກດາ
ຖ່າຍພາບ	: ມາລີ ຫອງບຸນມາ
	: ຈະເລີນໄຊ ພິມມະວົງສາ
	: ໄຟວັນ ທຳມະວົງ